

rek

oja és az Apárea Na...
hetilapja hivatalosan...
Utóbbi folyóirattá ala...
életi cikkekkel fogja az...
amot terjeszteni.

pen Nichifor Crainic kap...
paganda irányítására...
ja vezetni a „Lándzsá...
ny nemzeti párt milita...
rint megszervezett ifju...
való együttműködésről...
lemondott.

párt a nemzeti...
rt cluji nép...
léséről

2. A liberális párt élénk...
t a nemzeti parasztpárt...
t. A népgyűlés lezajlása...
kekben az a vélemény...
gyűlésnek nem lesz kü...
ország belpolitikai éle...
matikusai kiszámították...
külön vagonokat és...
elembevéve maximálisan...
részt a cluji felvonulá...

párti körökben ezzel...
kusan ítélik meg a gyű...

kém a had...
ág előtt

2. A bucaresti hadbi...
ásik kémkedési pert...
helynek vádoltja Gabá...
szomszéd állam javára...
t. Gabányi különböző...
t szolgáltatott ki kül...
ék számára, akiktől na...
napott, de becsapta őket...
rmációkat nyújtott ne...

k Svájc...
ürmert"

svájci szövetségi tanács...
„Stürmer” című német...
r Allemane” című újság...
t és terjesztését. Hason...
a svájci németek „Der...
lapjának megjelenését...
hogy a német hatóságok...
„Baseler Nachrichten”...
való terjesztését. A...
er, az Angriff és a Ber...
svájci terjesztése elleni...
fenntartás.

ak a londoni...
szkaiauzok

Ezer londoni autóbusz...
sztrájkba lépett, mert...
az autóbusz-társaság két...
száztalannal járt el. A...
abb terjedt és a sztrájk...
ra nőtt. Hatszáz auto...
következtében pihenésre...

sztalitenisz-szakosztálya...
jait, hogy szerdán este...
fontos értekezletet tart...
termében, ahol kérjük...
megjelenését.

nyv- és Lapkiadó R. T...
rada Baron L. Pop 10...
n: 9-77.

ZUKAT

Taxa postală
plătite în num...
No. 224713/929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva...
tal: Cluj

10. Telefon:
Havonta 110,
évre 600, egy
földre: Havor
félre 12, egy
detések díjsza
KELET” az ei
dóság egyetlen
Cikkeink után
rás megjelölés

Dr. Jan. setter Robert
Bud-pest
Disztr. 2. l. a

KELET

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jámber
Ferenc. Bucuresti szerkesztő Hát-
szegi Ernő, Strada Matei Milo 5.

Ara 5 lej

Csütörtök, 1935 július 4.
5695. EV. XVII. ÉV.
TAMUSZ 3. 145. SZÁM.

Skoda cedivivus

Vizsgálóbíró nyomoz Clujon a Skoda-ügy felderítetlen összefüggései után.

A nyomozás negatív eredménnyel zárult. Nem sikerült rábizonyítani Boika professzorra, hogy a legesekélyebb köze is lett volna ehhez a politikai afférhez, amely pontosan két év óta nyugtalanítja az ország közvéleményét.

Előrelátható volt, hogy így lesz. Előrelátható volt, hogy Ciuhosky tábornok és Popovici Mihály éppúgy politikai meg-hurcoltatás szempontjából kerültek a magasabb igazságszolgáltatási fórumok elé, mint ahogyan Stanesco vizsgálóbíró is reménytelenül tette meg az utat Clujig.

Mert egy a kettő közül: vagy meg voltak győződve magasabb vezetőkörök arról, hogy Skoda korrupció utján akarta rásózni termékeit az országra és ebben az esetben a Tatarescu-kormány nem irhatott alá újabb szerződést a korrumpáló céggel vagy pedig tisztában voltak azzal, hogy ezek a vádak alaptalanok és ebben az esetben kilátástalannak a vádak alátámasztására irányuló erőfeszítések.

Ha pedig alaptalanok a vádak — mire jó ez a komédia, amelyet most a közvélemény előtt játszanak.

Beck Berlinben

Minden változik, minden fejlődik csak a diplomáciai nyelv marad meg a régi. A külpolitikai kommunikáció meg ma is úgy fogalmaznak meg, mint negyven esztendővel ezelőtt, amikor senki sem érdekelt, hogy mi húzódik meg az óvatossá és hűvösen összevágatott sorok mögött.

Ma, amikor Európának legalább a fele izgatottan figyeli Beck külügyminiszter berlini látogatását, a hivatalos kommunikáció, amit e látogatásról kiadtak, szerényen csak annyit árul el, hogy Beck külügyminiszter Góbbels és Göring varsói látogatását jött visszaadni és az a gondja, hogy családját egy német tüzérből helyre helyezze el.

Holtott ez a látogatás Titulescu párizsi utját viszonzta tulajdonképpen. A Führer dokumentáiban akarta, hogy Berlin az a diplomáciai főváros, amely fel fordulnak a germanofil politika hűsöges hívei és hogy Lengyelország drasztikusan hajlandó megcáfolni azt a híresztelést, mintha külpolitikájában Pilsudski halálával megváltozott volna.

A berlini találkozon Németország és Lengyelország közös taktikát fognak megbeszélni a keleti paktummal szemben és meg fogják vitatni álláspontjukat a francia-orosz és cseh-orosz kölcsönös segítői szerződéssekkel szemben.

Hogy Lengyelországot mi sodorja egyre erősebben Németország mellé, az teljességgel érthetetlen. Mert ebből a barátságból egyelőre csak Németország lát hasznot, ami világosan kiderült a danzig-gdnyjal legutóbbi konfliktusból is.

Lengyelország legteljesebb egy álmat melenget a barátság oltalma alatt. Egy álmat egy új lengyel királyságról, amely a Keleti tengeről a Balti tengerig terjed.

De míg Lengyelország fantasztikus álmat álmodik, addig Németország kihasználja e barátság összes előnyeit.

Öreg frontarcosok és ifjú harcoshok

Párizsban kongresszusra ültek össze a világháborúban résztvevő nemzetek frontarcosai, amelyen határozati javaslatot fogadtak el egy újabb világháború lehetősége ellen. A határozati javaslat kategórikusan követeli a lefegyverzés végrehajtását, az egyes nemzetekről terjesztett uszító rágalmak megakadályozását és főleg az ifjú nemzedéknek a béke szellemében való nevelését.

Az öreg frontarcosok, akik résztvettek a világháború borzalmaiban, talán minden rendű és rangú emberek között a leghivatottabbnak arra, hogy a béke fenntartását és megőrzését követeljék.

Ezoknak a frontarcosoknak el lehet és el is kell hinni azt, hogy valóban békét akarnak. Ha őket próbálná valamelyik hatalom újabb mozgósítani egy újabb vérontás véghezvitelére, valószínűleg súlyos erkölcsi és tárgyi

Tilea dr. otthagyja a numerus valachicus mozgalmat?

Egy bucaresti lap feltűnéstkelő hira

Bucuresti, július 2. (Az Uj Kelet tud.) A Tempo értesülése szerint Viorel V. Tilea, volt miniszterelnökségi alminiszter levelet intézett Vaída Sándorhoz, amelyben bejelenti, hogy kilép a numerus valachicus párt soraiból. Tilea dr. állítólag nem ért egyet a Frontul Románesc szélsőséges irányával és különösképpen az ellen lett volna kifogása, hogy Cu-

zával és Gogával kooperáljon a mozgalom. A hír mindenestre megerősítésre szorult. Tilea dr. Vaída Sándor egyik legbensőbb tanácsadójaként ismeretes, aki a nemzeti parasztpárt belső eseményeinek alakulásában az utóbbi öt év során elhatározó szerepet játszott és tulajdonképeni értelmi szerzője volt az utolsó két Vaída-kormányának.

A nemzeti parasztpárt folytatja kormánybuktató akcióját

Iunian nem lép be Vaída numerus valachicus frontjába

Bucuresti, július 3. (Az Uj Kelet tud.) A nemzeti parasztpárt vezetősége elhatározta, hogy a megkezdett kormánybuktató kampányt tovább folytatja. Ennek érdekében ma Dobrestiben értekezletet tartanak, amelyen foglalkozni fognak a megkezdett akció fokozásával. Ez az értekezlet fog intézkedni a központi végrehajtó bizottság összehívása ügyében is, majd Mihalache javaslatokat fog tenni a bucaresti nagygyűlés előkészítése ügyében, amelyet összehívás tartanak meg és amelyre kétszáz ezer parasztot akarnak felvonultatni.

A párt egyébként elhatározta, hogy erőteljes reorganizációs akcióhoz kezd hozzá az ifjúsági tagozatban. Ennek az elvégzésére az egész ország területére az ifjúsági szervezet főtítkárává I. C. Petrescu volt közoktatásügyi államtitkárt nevezték ki.

Moldova részére G. Zane egyetemi tanárt, Erdély részére Victor Jinga professzort, Muntenia, Oitenia és Dobrogea részére Octav Lizevanut, Besarabia részére P. Grosut, Bucovina részére Liviu Blandut. A megyei ifjúsági szervezetek titkárai számára augusztus 1 és 15-ike között Cămpulungon kurzusokat rendeznek a ország gazdasági és szociális problémáiról.

Jobboldali körök azt a hírt terjesztették, hogy Iunian csatlakozni kíván Vaída numerus valachicus frontjához. Iunian környezetéből ezt a hírt erőteljesen megcáfolják és kijelentik, hogy Iunian továbbra is konzekvens marad demokratikus elveihez és konstruktív módon kívánja megoldani a nemzeti problémákat.

A Curenul azt hiszi, hogy a legutóbbi politikai események következtében a jasi mi-

niszteri értekezletet, amelyet július 7-re terveztek, el fogják halasztani őszre.

A nemzeti agrárpárt vezetősége holnap este bankettet rendez Goga tiszteletére a Parisiana kertben. Goga ez alkalommal be fogja jelezni a fuziót a L. A. N. C.-al és ismerteti fogja álláspontját az alkotmány kérdésében is. A Curenul szerint Goga, Valjean és Ioanid kíséretében pénteken Iasiba érkezik, ahol tanácskozást folytat a cuzistákkal és perfektuálni fogják a fuziót.

A román kivitel nehézségei

Bucuresti, július 3. A fővárosi lapok szerint a lengyel kormány tudatta a román iparügyi minisztériummal, valamint a Banca Nationalával, hogy felfüggesztette a román áruknak Lengyelországba való bevitelét azon nehézségek folytán, amelyeket Románia gördit a lengyel kivitel elé.

A Curenul szerint a külkereskedelem fokozására a miniszterelnökségen működő bizottság beszűntette a kiviteli jutalmak fizetését a Svájcba, Franciaországba és Olaszországba irányuló exportnál már június 11-től kezdve. Ennek oka az illető államok tiltakozása a velük kötött kliring-egyezmény alapján, amely nem engedi meg a hivatalos árfolyamokon felüli illetékek szedését és kifizetését.

Manolescu-Strunga ipar és kereskedelmi miniszter ma utazik szabadságra külföldre. A miniszter tegnap kihallgatáson jelent meg a királynál.

akadályokba ütközne ez a mozgósítás.

A baj csak az, hogy ezeknek a frontarcos-apáknak közben felnőttek a világháborúban, vagy a világháborút közvetlenül követő időkben született fiúgyermek, akik egy teljesen megváltozott világba cseppentek bele.

Ez a világ a korlátlan hazsolás, a demoralizáció, a gáttalan és lelkiismeretlen élni-akarás világa volt, mely természetesen legyőzött el egy olyan anyagi és erkölcsi krízishez, mely nemhogy legyőzött volna a zsákmány-éhséget, hanem az egész világot ennek szolgáltatta ki.

A frontarcos-apák pacifista akarata mellett egy új és sokkal kevésbé pacifista akarat hatja át az új generáció tömegeit: a minden áron való harc és a minden áron való érvényesülés — erkölcsi s szellemi ellen-szolgáltatás nélküli — akarása.

A frontarcos apák gyermekei azok, akik ma a békét veszélyeztetik és veszélyeztetik mindama értékeket, amelyeket a frontarcos-

apák a világháború négy éves poklából még átmentettek. Ez az ifjúság könnyű marta-léka minden néven nevezendő demagógiának, akár barna, akár fekete, akár másszínű palástban is jelenik meg a színen.

Ezek az ifjak föltik ki kérdéseit annak a készülő új világégésnek, mely Abesszínia határai körül most újra ujjongó lelkesedéssel rohan fejfel neki a falnak és egy új vérzivatarban akarja diadalra vinni a brutális testi erőt a szellemi és erkölcsi javakkal szemben. Ez az a retrográd vagy hamis vágányon mozgó „forradalmi” ifjúság az, mely a frontarcos apák békeakarataival szemben komoly veszedelembe a békének s amely olesó, mert tudatlan és elkábított tömegeit alkotja ama politikuskok törekvéseinek, akik tudatosan, vagy nemtudatosan egy új kataklizma előkészítésén dolgoznak, hogy így menthessék meg a világháború utáni korszak krízisének egyre kisebbedő, de annál kiméletlenebb és gonoszabb haszonélvezőit.

VILAG TUKRÉ

Morus Tamás egy 400 éves levél tükrében

Négyszáz évvel ezelőtt, 1535 július 6-án végezték ki Londonban Morus Tamás kancellárt, a nagy humanistát, aki az első Utópiát írta. Az évforduló alkalmából került nyilvánosságra az a levél, amit a napokban találtak meg egy angol könyvtárban. Rotterdami Erasmus írta Morus mártírhalála előtt 15 évvel Ulrich von Huttenhez. A levél történeti értékén túl nagyszerű emberi dokumentum.

„Ragyogó nagy barátom, Hutten! Osztom szenvedélyed Thomas Morus zsenije iránt, amely megnyilatkozik, irásaiban és amelyekről helyesen mondd, hogy olyan tudományosak és szellemesek, amilyeneket csak a régiak írtak. Mondhatom Neked, nem egyedül vagy, aki ezen írásokat megcsodálja. Azonfelül pedig közölhetem Veled, hogy érzelmeid kölcsönösségen alapulnak. Morus ugyanis épp úgy el van ragadtatva attól, amiket Te írsz, hogy én szinte féltékeny vagyok rád. Ime, példája ez ama tiszta bölcseségnek, amelyről Plato beszélt és amely sokkal forróbb szeretetet ébreszt férfiak között, mint a formák legbámulatraméltóbb szépsége.

Ami kívánságodat illeti, hogy Morusról írásos portré készítsék, szeretném ha tejesíthetném kívánságodat és ha képességeim egyenértékűek lennének azzal a buzgalommal, amellyel viseltem a tehetségek iránt. Ugy érzem, hogy számomra is nagy boldogság egy barát megfigyelése, aki a világ legértékesebb jelleme.

Arca teljesen kifejezi azt a karaktert, ami benne lelkesül: Kifejezi azt a jóságos és barátságos vidámságot, mely bizonyos kópésággal párosul. Hogy röviden kifejezzem ki magam: olyan arc, amely több szellemet mutat, mint méltóságot és súlyt. Mindazonáltal hiányzik belőle a kicsapongó örömléte kifejezése:

Soha nem látam még embert, aki kevésbé válogatott lett volna, mint Morus Tamás az étkezésben. Egyszerűen szeret öltözködni, nem hord selyemruhát, sem bibort, sem aranyláncot, kivéve, amikor erre rákényszerül. Nagyon keveset törődik azokkal a formalitásokkal, amelyek a legtöbb embernél a jónevelés próbaköve.

Már régebben ellenszenvet tanusított az udvari szokásokkal szemben és nem szeretett a nagy urakkal való intim közeledést. Csak nagy nehezen lehetett őt VIII. Henrik udvarába csábítani. Nagyon szereti a szabadságot és a nyugalmat. Az ünnepnapokat lázas izgalom közepette várja.

Szinte a barátság számára született, mit őszintén és szívósan gyakorolt. Ha valakivel összekerült, akinek hibáit nem szivlelte, akkor megfelelő alkalmat keresett, hogy elváljon tőle. Feloldotta az intimitás csomóját anélkül, hogy azt brutálisan átvágná. Azonban, ha tisztességes barátokkal találkozott, akiknek karaktere megfelelő számára, annyira el volt ragadtatva, hogy a velük való együttlében találta élete legnagyobb örömét. Nem szeretett ugyanis, mint a legtöbb nemes kártyázni, kockajátékot üzni, vagy hasonló mulatságokban részt venni.

Teljesen mentes az ő karaktere a kapzsiságtól. Annyi nagy és fontos teendője közepette mindig gondolt nálánál rosszabb helyzetben lévő barátaira, akiket állandóan támogatni igyekezett. Mihelyt megszabadult napi teendőitől, visszatért szeretett tanulmányaihoz. Meglehetően állapítani róla, hogy minden tekintélyt, amit szerzett, minden rangot és minden befolyást,

amire szert tett az uralkodók körüli érde-
meivel, arra használta fel, hogy jót tegyen
barátaival. Mindig is tulajdonságaihoz tar-
tozott, hogy szives és barátságos legyen,
hogy segédkezet nyújtson azoknak, akik
erre szorultak. Most, hogy hatalma meg-
növekedett, ezt a tulajdonságát is nagyobb
mértékben fejti ki, mint azelőtt. Sok sikert
ért el. És míg másoknál a sikert nagy-
zasi hóbort kíséri, én még sosem láttam
halandót, aki annyira mentesült volna ez
alól az emberi gyöngesség alól, mint Morus
Tamás.

Annyira ellenszenvvel viseltetik minden
balhit iránt, olyan szilárd hive az igazi
vallásosság. Bizonyos órákat imádság-
ban tölt el és imáiból inkább a szív érződik,
semmint a rutin. Morus ilyen az udvarnál
is. És még vannak emberek, akik úgy vélik,
hogy a vallás csakis a papok között lehet
fel...!

Ime itt van a portréja egy kiváló férfiu-
nak.

Majd, ha megismered Morus Tamást, lát-
ni fogod, mennyire találó ez a vázlat. Olyan
ember ő, amilyen korunkban keveset fogsz
találni. Régi, elmúlt generációk nagyjai
lehetek ilyenek, emberek, akik önmagukba
néztek és megkérdézték maguktól, miért
vannak ezen a világon, tudnak-e használni
azoknak, akik kevésbé jó helyzetben van-
nak, akik az élet mai állása miatt el van-
nak nyomva, akiket a viszonyok nem en-
gednek kifejlődni, akiknek napjai szomorú-
ságban és kielégületlenségben telnek, hol-
tolt megérdemelnék a szabad életet, mert
bizonyára ők is embertársaik javán dol-
goznának. Morus Tamás egyike azoknak,
akik félreteszik egyéni örömeiket és azon
igyekeznek, hogy másoknak, úgy egész vi-
lágnak, hasznára lehessenek. Igazán nem
tudom, vajjon egy ilyen alakot elbír-e a
mi korunk. Nagyon félek, hogy ebből kon-
fliktusok fognak támadni, az ilyen termé-
szeti embereket a mi társadalmunk nehe-
zen bír el. De remélem, hogy mégis az a
felfogás és szellem fog érvényesülni, amely
Morus Tamáson él. És ez a szellem lesz a
világ irányítója.

A számos írás között ami Morus Tamás
után fennmaradt, az „Utópia“ című a ma-
radandó. Ezt 1518-ban Bazelben adta ki
Roterdami Erasmus. Ideális társadalomnak
a rajza, a vagyoni és jogi egyenlőséget kö-
veteli Plato szellemében. Tele van optimiz-
mussal az emberiség fejlődése tekinté-
ben. Azt hiszi, hogy benső, lelki javulás
révén az emberiség el fog jutni az ideális
kiegyensúlyozott társadalmi rend világá-
hoz és minden forradalom elkerülhető lesz.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, július 4.

Bucuresti. 12: Kis rádiózenekar. 17: Leme-
zek. 20: Wagner: Tannhäuser, opera lemeze-
ken.

Budapest. 6.45: Torna, utána hanglemezek.
10: Hírek. 14.40: Hírek. 17.20: Zenekari
hangverseny. 21: Hírek. 22.50: Hanglemezek.
0.05: Hírek.

London. 21: Katonazene hegedűszóval.
Scottish. 21.15: Könnyű angol zene.
Bécs. 21.30: Sternberg Otto tenor éneke.
Brüsszel. 20: Szórakoztató zene.
Brünn. 12.30: Schrammel-zene.
Prága. 15: Filharmónikusok hangversenye.
Radio Paris. 20.45: Az állami rádiózenekar
hangversenye.

Toulouse. 20.15: Operarészletek. 23.15: Bo-
hémélet, Carmen. 23.35: Jazz.
Belgrád. 22: Vendéglői zene.
Ljubljana. 22: Rádiózenekar.
Varsó. 13.05: Mandolinzenekar.
Riga. 19.30: Rádiózenekar.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

H. A. Amerikából lehet pénzt küldeni, itt
azonban a napi kurzuson lesz kifizetve.
Makabi, Craiova. Szívesen állunk rendelke-
zésükre.

A palesztinai konjunktura fény- és árnyoldalai

Az utóbbi évek állítja feltűnő egyoldalú
jelenséget mutat: a tőkés és munkás bevándor-
lást a középosztálybeli elemek teljes hát-
térbeszorításával. Ez a jelenség egyrészt a
zsidóság galuti struktúrájával függ össze.
A tőkés bevándorlás előnye, hogy nagy töké-
ket hoz az országba, amely építkezésekre,
különböző vállalatokba investálódva, sok
munkaalkalmat szolgáltat és lehetővé teszi
a munkásbevándorlást. A munkásbevándor-
lás azért előnyös, mert ezáltal szelektáló-
dik a galuti zsidóságból a produktív elem,
ez a réteg, amely leginkább hiányzott a zsi-
dóságban. A középosztály kiesése az álljából
szintén ezen folyamat következménye, mert
az ország amugysem tudna befogadni egy
olyan nagyszámú középosztályt, tekintve,
hogy a galut zsidóságának 30%-a középosz-
tálybeli.

A középosztálynak ez a kiesése az alljáb-
ból fájdalmas, politikai és morális szempont-
ból pedig hátrányos, mert éppen ez a réteg
volt és ma is zászlóvivője és ideológusa a
cionizmusnak. És ma úgy látja, hogy az ő
munkájának, évtizedes fáradozásainak a gyü-
mölcsét olyanok aratják le, akik valójában
mindig távol állottak és távol állanak ma is
a mozgalomtól. De így hozta magával a gaz-
dasági törvényszerűség kérihetetlen logi-
kája, de részben maga a középosztály is az
oka, mert az ideológia és a nacionalista frazeo-
lógia magas piedesztáljáról sohasem tudott
leereszkedni a gyakorlati élet és a gyakorlati
megvalósítások realis talajára. Holott erre
lehetőség adta volt és adva van, amint ke-
sőbb ki fogom fejteni. A tőkés bevándorlás
lehetővé tette a palesztinai tengerpart men-
tén egy zsidó koncentráció létrehozását, szép
városokat létesített és ezáltal a lelkisínyelt,
kigunyolt, pusztaságnak deklarált Palesztinát
egyszerre kiemelte az ismeretlenség hom-
mályából, vonzóvá tette a bevándorlás és
a turisztika szempontjából egyaránt.

De az országnak ilyen egyoldalú társadal-
mi rétegződése tökésekre és munkásokra
nagy veszélyeket rejtget a méhében. Csupa
munkaadó az egyik oldalán és csupa mun-
kás a másik oldalon legbiztosabb előidézője
a társadalmi nyugtalanságnak és konfliktus-
oknak, amint ez minden kapitalisztikusan
fejlett államban meg van. Végül pedig a
zsidóság egy nagy réteget állandó és örökös
nincs elbírni a munkásokkal. Mert ne
gondoljuk, hogy az erעי munkás mai magas
keresete mellett is tud-e valaha is valamire
jutni. Megspórolt pénze teljesen fiktív, mert
a mai magas árak mellett semmit sem tud
vásárolni ingatlanban, viszont egy krízis kö-
vetkeztében beállott munkanélküliség meg-
emészt: a tartalékjait, vagy az ilyenkor be-
következő bankkrachok nyelik el megtaka-
rított tartalék tökéjét, amint ez Amerikában
is bekövetkezett. Egy ilyen krízis a mun-
kásság 50%-át teheti munkanélkülivé, amint
ez szintén bekövetkezett Amerikában és Né-
metországban. De míg ezen államokban egy
állami apparátus és egy jól megalapozott
Hinterland teszi lehetővé a krízis megoldását
és a munkanélküliség felszívódását, addig
nálunk csak a nyomor és a visszavándorlás
maradhat meg, mint utolsó mentővár. Ez
pedig a katasztrófával egyértelmű.

A Jisuvnak kb. 1500 km²-en való koncent-
rálása más hátrányokkal is jár. Anyai ember
összezsúfolása olyan kicsiny területen óriási
drágulást idéz elő. Négyzetméterekben kell
mérni a területet. Ez megengedhetetlen
spekulációhoz vezet. Egyrészt zsidók vág-
nak zsebre óriási munkanélküli hasznokat,
de míg ezek csak szórványos jelenségek, ad-
dig ez a folyamat az arabok meggazdagodá-
sához, gazdasági és népesedési megerősö-
déshez vezet olyan mértékben, hogy idővel
lehetetlenné fogja tenni egy szélesebb alljiah
kifejlődését. Már maga az a tény, hogy ma
lehetetlen gyökeret verni az országban a kis-
és közép-tőkés részére, igazolja ezt.

Az a körülmény, hogy a nagy töke sehol
sem követ nemzeti célokat, hogy fő mozgató-
ja a profit, kizárja azt, hogy a nagy töke se-
gítségével Palesztinában egységes kolonizá-
ciót lehessen végrehajtani. Az ercebe özőnlő
töke megáll ott, ahol könnyebb és gyorsab-
ban hozó profitot remél. Nem hajlandó hosz-
szabb lejáratu investációkba bocsátkozni.
Nem hajlandó mocsarakat csapolni és nem
hajlandó pusztaságokat vízzel ellátni és be-
fásítani. A munkásság pedig erre képtelen
a maga erejéből. A munkásság egyedüli re-
ménye az Alapok. De ha áttekintünk az Ala-
pok eddigi eredményein, a kép elszomorító.
A nemzeti Alap nem képes évente többet,
mint átlag 500 embert a mezőgazdaságban
elhelyezni és nem képes évente átlag többet,
mint 24.000 dunamot megvásárolni. Az ala-
pok ingadozó bevételei, valamint az a lassu
tempó, amelyben ezen Alapok fejlődnek, nem
jogsítanak nagyobb eredményekre a jövő-

ben sem. Ilyen viszonyok között évszázadok-
ra volna szükség, amíg a kis Palesztinát be-
népesíteni tudnánk. És ha a letelepedett né-
pek be is tudnak rendezkedni évszázadokra,
sőt évezredekre, mi, a vándor nép, ezt nem
tehetjük. A világ arcúlatá politikai és gaz-
dasági viszonyai átlag 100 évenként válta-
koznak és kérdéses, hogy pár évtized múlva
lehetőséges-e egyáltalában a palesztinai épít-
tés. Ha komolyan akarjuk Palesztinát felépít-
ni, gyorsan kell cselekednünk. Ha nincs mó-
dunkban egy fegyveres rohammal bevenni az
országot, gazdasági rohammal kell ezt meg-
tennünk. Ezt a gazdasági rohamot pedig
csakis a föld meghódítása irányában intéz-
hetjük. Mert csakis a föld az, amely egy
egészséges kolonizáció alapját képezheti. A
földműves nem profitra dolgozó és kizsák-
mányoló nagytöke, de nem is nincstelen, bi-

NARCISSE BLEU
A FENÉGES
PÁRISI KÖRNYEZET
Mury
NŐK ARCFESTÉK
KIVÁLÓ AZOPIRINTO
KIVÁLÓK É KIVÁLÓ GYÁRTMANYOK

zonytalan hérmunkás. A földműves nincs ki-
térve az éhezések és a munkanélküliségnek
nem munkakereső vándor, hanem stabil, rö-
gök közt őslakó. A földműves körében fej-
lődik ki a folklore, a föld, a táj szeretete és
költészete, tehát a nemzeti lét szellemi kincsé-
is. Ha a zsidó nép sokszereves galuti élési-
nek életét gyökereit keressük, csakis az erce-
földben fogjuk megtalálni. A Cion, a Karmel,
a Jordán, a Libanon voltak azok a vonzó
erők, amelyekbe belekapcsolódva vonzólt
életét. A Biblia és a Talmud sem egyéb, mint
az ottan kifejlődött élet irodalmi megrögzé-
tése.

Hírek az épülő országból

Jeruzsálem, július 3. A napokban zajlott le
Kfar Jehosua kolónián a mosavé ovdim
(munkásokolóniák) negyedik konferenciája 49
kolónia reprezentánsainak részvételével. Az
üdvözlő beszédek elhangzása után különböző
referátumok hangzottak el a kolóniák tevé-
kenységéről és fejlődéséről, a szociális visz-
onyokról a mosavé ovdimokban, a vegyes
gazdaságról és a munkásokolóniák jövőbeni
tevékenységéről. D. Barasch referátumában
a munkamódszokról beszélt a kolóniák if-
júsága körében és annak részvételéről a Noár
Ovéd ifjúsági mozgalomban. Simon Kusnir a
nevelés kérdéséről referált. Ezután Berl Ka-
zenelson tartott hosszabb expozét a munkás-
ifjúság egységes neveléséről és a munkás-
ifjúság feladatairól.

A vita során ezer család letelepítésének
kérdését tárgyalták meg. A delegátusok
ugyanekkor aggodalmukat fejezték ki a te-
lepek gazdasági sorsát illetően, miután
rövidlejáratu hitellel rendelkeznek csupán és
ezért magas kamatokat kell fizetniük.

Többek között elhatározták, hogy kollektív
szerződést kötnek a Keren Hajjeszóddal és
központi alapot létesítenek a mosavé ovdimok
kölcönös segítésére céljából. A konferencia 29
tagu vezetőséget és egy szűkebbkörű végre-
hajtóbizottságot választott.

Junias 23-án a palesztinai héber napilapok
dr Chaim Arlosoroff emlékének szentelték
oldalait, a cionista vezér halálának másod-
dik évfordulója alkalmából. A Jewish Agency
emlékművelést rendezett Jeruzsálemben,
ahol Wilkanski tartott beszédet. A Histadrut
intézményei és épületei fekete zászlóval vol-
tak fellobogóva és színtelül a munka a
Histadrut irodáiban. Este Arlosoroff telavivi
sírházhoz vonultak ki a tömegek. A telavivi
emlékművelésen Ben Zwi és Dávid Remez
tartottak beszédet. Utóbbi felolvasta Arlo-
roff utolsó levelét. A sírnál Alexander Süs-
kind Rabinowitz beszélt.

Tegnap számában megírta az Uj Kelet,
hogy Palesztinában az idén száztizezer sékelt
adtak el. Legújabb jelentés szerint a palesz-
tinai sékek pontos száma 110.525, míg két
évvél ezelőtt, a legutóbbi kongresszusi évben,
amikor a revizionisták is résztvettek a sékel-

kampányban, 67 ezer volt az eladott sékek
száma. A cionista kongresszusi választások
július 24-én lesznek Palesztinában.

Az Emica, az ICA és az 1929-es zavargá-
sok után létesített Palesztina-segélyalap kö-
zös szervezete nagyobb telepítési terv me-
valósításához látott hozzá, mely Beertuv
Palesztina legdélibb zsidó kolóniájának ki-
építésére irányul. Beertuviat 1929-ben sze-
rombolták és a segélyalap támogatásával
1931-ben újra felépítették. A kolónia kis-
létesítésének terve 45 új telepes család kolon-
zálását irányozta elő 30 ezer font költsé-
gel. Az új terület megművelése és az új építé-
se már megkezdődött.

Tel-Avivban változatlanul tartja magát
nagy építkezési tempó. 1935 januárjától
július 15-ig 210 ezer kvadrátméter terület
adott ki a város építkezési engedélyével.
1934-ben is ezt az arányt mutatta az épít-
kezés.

A kitűnő termés következtében a zsidó
kolóniákra és ültetvényekre új zsidó mun-
kerket kérnek egyre sürögősebben a munká-
adók. A Histadrutot elárasztották munká-
kereslettel.

A kormány törvényjavaslatot készít, m-
a 15-ik életévben állapítja meg a lányok
mára a házasság minimális korhatárát
javaslatot véleményezték végett az ország
lái vezetői elé terjesztették. A törvény
téstét ir elő azokra a lelkészekre, akik
éven aul lányokat esketnek össze. A
vényjavaslat annak a harcnak az eredménye
amelyet a zsidó nőszervezetek folytattak
1920 óta az ellen, hogy 12 éven aluli le-
gyermeket házasságra kényszerítsenek.

Pekingben a japánok kivégeztek
kinai hadnagyot. Pekingből jelentik: Ma-
gel kivégezték Csia-Yen hadnagyot és
négy személyt. Megcáfolták azonban az
hírt, hogy Tuan-Csiun-Csin tábornokot is
végezték volna. A kivégezettek annak a
célosvonatnak vezetői voltak, amely
támadta Pekinget.

Hová

A folyóirat

Berlin, július 3. Hová
száz lap olvasói, amelye-
tes uralom alatt a „ba-
csfalyezsük s be kelle-
jelenésüket? Erre a ké-
választ adják, hogy a
sajtóorgánunkok példá-
felszókott s hogy szá-
lap most már szintén j-
Ennek igazságát nem le-
vonni. A párt szájhe-
kadványaikkal együtt
példányszámman hagyja
szám körülbelül egyenlő
mával. Egyesek ebből
vonják le, hogy a pártla-
tőségek határához jutni
niök kell, ha a megsz-
tartani tudják. Es tény-
című nemzeti szocialista
voit szanáható, hogy a
mazottainak tizezrei vá-
köteleztséget s így a
százresz példányszámho-

A horogkeresztes sa-
megduzzadása csak rész-
felvetelt kére. A be-
száma csaknem egymill-
szemben a két berlini p-
aig közéleti meg a
Másvtt kell keresni az e-
sorban a munkafront
lyeknek előfizetése a tag-
élcín halad az Arbeiter
Arbeit und Staat egyez-
Deutsche Metallarbeiter

A fra- bizottság latait a f-

Herriot és pártja
mondás

Páris, július 3. (Ra-
terelnők és Regnier pén-
mara pénzügyi bizottsá-
tes expozét tartottak.
mely hatást gyakorolta
mely azokat elfogadta.
Laval közölte, hogy
két törvényrendeletet
zetéshalmozásra és a
eszközölhető takarékos
cendő bizottságra vonat-
madik rendelet a nyug-
natközölag később fog
Laval hangsúlyozta.

Weiszle hír

Mig a vendég a szá

Oradea, július 3. (Az
mindennapi érdekesség-
nap az oradeai járásbí-
ló; Weiszlovich Emil, a
oradeai szállodatulajdon-
curesti lakos, a Warner-
niai képviselőnek vez-

Kurt Lewie a mult
Oradeára érkezett és a
hotelbe szállt meg. Egy
bájában a házitelefon
sitik, hogy nagyobb pé-
— küldjék fel a pénz-
a venég.

A szállodai szak-
nem lektészes — v-
portás — méltóztassék
Kurt Lewie bosszant-
lót, aztán a kulcsot a
lement a portára. Mi-
visszatért a szobájába
reperésére az ajtó ny-
bő több érték tárgya-
bszurrató tolvaj elvit-
tárcáját, vasuti igazó-
gyait.
Lewie izgatottan sz-
ság tudomására hozta

Székelv és Rétí BUTORGYÁRI TÁRGU-MURE/-BUCURE/TI-BRA/O

Tervezőink
művészete,
Munkásaink
szaktudása
Anyagjaink kiválósága,
nyújtják Önnek azt a biztatítékot,
mely a butorváraállítás előfeltétele.

Hivjon bennünket bizalommal és szakemberünk
olyan rajzokat mutat majd be Önnek,
amilyeneket Ön magának elképzelt.

BLEU

Hová lettek a németországi újságolvasók?

A folyóiratokhoz menekül a napilapjaitól megfosztott olvasók tömege

Berlin, július 3. Hová tűntek el ama nyolc- száz lap olvasói, amelyeknek a horogkeresztes uralom alatt a „barba újságghalál” lett osztályrészük s be kellett szüntetniök megjelenésüket? Erre a kérdésre sokan azt a választ adják, hogy a nemzeti szocialista sajtóorgánumok példányszáma hallatlanul felszokott s hogy számos új horogkeresztes lap most már szintén jó üzletnek bizonyult. Ennek igazságát nem lehet teljesen kétségbevonni. A párt százhetven napilapja mellett kiadványaikkal együtt összesen négymillió példányszámban hagyja el a nyomdát. Ez a szám körülbelül egyenlő a párttagok létszámával. Egyesek ebből azt a következtetést vonják le, hogy a pártlapok terjesztési lehetőségeik határához jutottak el s hogy örül- niök kell, ha a megszerzett példányszámot tartani tudják. Es tényleg. A berlini Angriff című nemzeti szocialista bulvárlap csak úgy volt szánálható, hogy a munkafront alkal- mazottainak tízezerrel vállalták az előfizetési kötelezettséget s így a lap újra eljutott a sazezes példányszámhoz.

A horogkeresztes sajtó példányszámának megduzzadása csak részben ad feleletet a felvetett kérdésre. A berlini lapok példány- száma csaknem egymillióra csökkent, ezzel szemben a két berlini pártlap példányszáma alig közelíti meg a háromszázötvenezeret. Másutt kell keresni az eltűnt olvasókat. Első- sorban a munkafront kiadványainál, ame- lyeknek előfizetése a tagokra kötelező. Ezek élén halad az Arbeitertum kétnyelvű, az Arbeit und Staat egymillió 200 ezer s a Deutsche Metallarbeiterzeitung hasonló ma-

gas példányszámával.

A németországi újságolvasó tragédiájában a jelek szerint nagy szerepet játszik a heti- lapokhoz és folyóiratokhoz való menekülés is. Az asztrológia s más misztikus tudományok folyóiratai s az egyházi sajtó olyan olvasókat is tudnak maguknak toborozni, akik eddig távollattartották magukat e lapoktól. Alfred Rosenberg mítosz-ideológiájának közzététele óta különösen az egyházi sajtóorgánumok példányszáma rőtt meg százezrekkel, mert vitatkoznak Rosenberggel. Ez mutatja, hogy széles rétegekben növekvő a vágyakozás el- lenzéki megnyilvánulások iránt, még ha azok csak hitvitázteri keretben jelentkeznek is.

A képzett intellektuel-rétegek folyóiratok körül csoportosulnak már csak annak fel- ismerése következtében is, hogy a Harmadik Birodalom szintén vallja a meternichi elvet: a cenzura törököt a sajtóorgánon árához kell mérni s a főcél a tömeg meg- óvása.

A külföldi lapok elterjedési arányából re- desen tűntek az elképzelések. A nem ne- met nyelvűek eladási példányszáma jelenté- telen s a német nyelvűek közül — mive- ausztriai lapok nem kerülhetnek árusításra — csak a svájci sajtó egyes organumai, köz- tük a Bazeler Neueste Nachrichten és a Der Landbote örvendenek nagyobb elterjedés- nek.

Mint minden diktatúrában, Németország- ban is a milliónyelvű szóbelileg terjesztett hir vette át főként a közvélemény képviselőjé- nek szerepét. Ebben azonban nem az olvasó, hanem a kezdet a bűnös.

A francia kamara pénzügyi bizottsága ellogadta Laval javas- latait a frank megvédelmezésére

Herriot és pártja között egyre jobban mélyül a szakadék. Lemondásra készül a radikális szocialisták elnöke

Párizs, július 3. (Rador.) Laval minisz- terelnök és Regnier pénzügyminiszter a ka- mara pénzügyi bizottsága előtt ma részle- tes expozé tartottak. Laval kijelentései mély hatást gyakoroltak a bizottságra, — mely azokat elfogadta és helyeselte.

Laval közölte, hogy a kormány holnap két törvényrendeletet fog közzétenni a fi- zetéshalmozásra és a nemzetvédelem terén eszközölhető takarékoság ügyében kikü- lendő bizottságra vonatkozólag. Egy har- madik rendelet a nyugdíjak revíziójára vo- natkozólag később fog megjelenni.

Laval hangsúlyozta, küzdeni fog a frank-

ért és minden intézkedést meg tesz az ár- folyam javítására. A bizottság elhatároz- ta, hogy őszig nem tart ülést és a kormány által a parlamenti szűnet alatt kibocsátan- dó dekrétumokat utólag fogja megvizsgál- ni és ratifikálni.

Párizs, július 3. (Rador.) Az Echo de Paris táviratot közöl Herriot-tól, aki kije- lenti, hogy nem helyesli a radikális párt bi- zonyos elemeinek szavait. Nem vagyok jobb oldali — mondja Herriot — de nem enged- hetem azt sem, hogy baloldali elemekkel keverjenek össze. Nem fogom követni a pártot ezen az uton, inkább lemondok.

Weiszlovich Emilt újra perlik hirhedt szabályzatáért

Mig a vendég a szállodai szabályzatnak tett eleget, kifosztották a szobáját

Oradea, július 3. (Az Uj Kelet tud.) Nem mindennapi érdekességű ügyet tárgyalt teg- nap az oradeai járásbíró. Az ügy szereplő: Weiszlovich Emil, az országszerte ismert oradeai szállodatulajdonos és Kurt Lewie bu- curesi lakos, a Warner Bros filmgyár roma- nai képviselőjének vezértitkára voltak.

Kurt Lewie a múlt év elején üzleti ügybe Oradeára érkezett és természetesen a Park- hotelbe szállt meg. Egy délelőtti cseng a szo- bájában a házteléfono és a portástól érte- sítik, hogy nagyobb pénzküldeménye érkezett.

Küldjék fel a pénzespostást — szólt erre a vendég.

A szállodai szabályzat értelmében ez nem lehetséges — választott udvariasan a portás — méltóztatassék lefáradni.

Kurt Lewie bosszankodva tette le a kagy- lót, aztán a kulcsot az ajtóra fordította és lement a portára. Miután a pénzt felvette, visszatért a szobájába, de legnagyobb meg- lepésére az ajtót nyitva találta s a szoba- ból több értékű tárgyat eltűnt. Az ismeretlen besurruzó tolvaj elvitte aranyóráját, pénz- tárcáját, vasuti igazolványát és egyéb tár- gyait.

Lewie izgatottan szaladt le, az igazató- ság tudomására hozta a történetet s köve-

telte, hogy fizessék meg a kárát. Az igaz- gatóság ezt kerekén megtagadta, mire Lewie a rendőrségre ment és ott ismeretlen tettes- sek ellen fejelentést adott be.

A rendőrség másnap elfogott egy Lasszic Monia nevű nemzetközi tolvajt, de ez ta- gadta a terhére rótt bűncselekményt. A rend- őrség később szabadon is bocsátotta s erre Kurt Lewie, akit tízezerleves kár ért, be- perelte a Park-hotelt, azaz Weiszlovich Emilt.

Keresetében arra hivatkozott, hogy a szállodai szabályrendelet idézte elő az egész ügyet s ha neki nem kell a pénz miatt a portára menni, akkor nem tör- ténik meg a lopás.

A járásbírósi tárgyaláson Weiszlovich, aki büntetésének hátralevő részét üli, nem jelenhetett meg, de ügyvédje sem ismerte el a szálloda felelősségét.

A járásbíró végül is elrendelte a Lasszic Monia ügyében felvett rendőrségi dosszár becsatolását, mert ebből meg lehet állapítani, vajjon megvan-e a lopás tettese? Ha ugyan- is a tettes megvan, akkor a Park-szállodát nem terheli felelősség.

Az érdekes ügyben október elején lesz a legközelebbi tárgyalás.

140.000 SORSJEGY
(70.000 szám két szériában)

72.319 NYEREMÉNY

284.634.560 lei
értékben

35 NYEREMÉNY
egytől

6 MILLIÓ Lei-ig

Ennélfogva — a valószínűsége annak, hogy visszakapja a sors- jegy árát és a remény, hogy milliomos lehet.

Köviden ez az

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

Uj teher

Colecturile principale din Ardeal, Banat și Bucovina

Arad	Banca Goldschmidt Casa de Păstrare Generală din Arad S. A.	Cluj	Economia Institutul Comercial de Credit
Braşov	„Fortuna” Alex. Enkelhardt	Oradea	Banca Dacia Union
Cernăuți	Banca Commercială Națională Banca Oehlgisser & Horowitz Alfred Noe	Tg. Mureş	Ernest Révész
Sibiu	Banca Iliescu	Timişoara	Banca Centrală Banca de Economii Banca Timişoarei

Mi van a parlament rendkívüli ülészakának összehívásával

Goga contra Tatarescu

Bucuresti, július 3. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap számunkban a Zorile jelentése sze- rint beszámoltunk arról, hogy Tatarescu miniszterelnöknek szándékában áll két- három héten belül rendkívüli ülészakára összehívni a parlamentet. Ezalkalommal terv szerint felolvassák az alkotmánymó- dosító tervezetet. A Zorile híret a kormány az Adeverul utján megcáfolhatta. A cáfo- lat tehát nem volt hivatalos jellegű. A Zo- rile mai számában visszatér erre a kérdésre és a cáfolattal szemben rámutat arra, hogy a hirt a lap szerkesztője egy többségi kép- viselőtől hallotta, aki közismerten a mi- niszterelnök környezetéhez tartozik. Ha va- laki indiszkréciót követett el ebben a kér- désben — írja a Zorile — úgy ez csak a miniszterelnök volt, akinek mások meg kell gondolnia, hogy akár legbensőbb bará- tai előtt is felfedje politikai terveit. Az Adeverul cáfolatát már csak azért sem fogadjuk el, mert ugyanabban az ügy- ben azt a megállapítást is teszi, hogy „Dinu Bratianu pártelnöksége nem tényleges és amennyiben érvényt akar szerezni tekin- télyének, úgy veszélyeztetné még azt a ke- veset is, ami számára a pártelnökségből megmaradt.” Ez a megállapítás pedig meg- felelően illusztrálja a forrást, amelyből az Adeverul politikai információit meríti.

Dinu Bratianu a kormány hivatalos lap- jában, a Viitorulban cáfolhatta meg a hirt, mintha az alkotmánymódosítás ellen tett nyilatkozatát visszavonta volna. Ez a cá- folat mélyen elkésztette Tatarescut, aki

nek egyébként tudomásul kellett vennie azt is, hogy a liberális párton belül az atmosz- féra nem oly kedvező számára, mint ami- lyennek a konfliktus kitörésének pillanatá- ban látszott. A párt állandó bizottságában a miniszterelnök nem számíthat többségre, az a tény pedig, hogy felsőbb helyről meg- tagadták a hozzájárulást a kormány átszer- vezéséhez, még jobban megrendítette a kormány helyzetét.

Ilyen körülmények után határozta el magát Tatarescu arra, hogy hozzálát az alkotmány-módosítás keresztülvételéhez. Eb- ben a szellemben beszélgetett a miniszter- elnök barátaival. Más kérdés azután, hogy az atmoszféra Tatarescu tervei számára nem a legalkalmasabb. A párt fölött Dinu Bratianu örködik, a közvéleményre pedig erőteljesen hat a nemzeti parasztpártiak megmozdulása. Még a kormánnyal annyira barátságos Goga Octavian is szükségesnek tartotta leszögezni lapjában, hogy ha el- ven helyesli is az alkotmány módosítását, arra nem kapható, hogy Tatarescu szemé- lyes politikai akcióit alátámassza.

— Angliában nagy pesszimizmussal nézik a lengyel alkotmányreformot. Londonból je- lentik: A lengyel alkotmányreformot angol körökben meglehetősen pesszimizmussal nézik. Azt hiszik, hogy a lengyel ellenzék nem fog résztvenni a választásokon. Az alkotmány gyakorlati életbeléptetése is súlyos nehézsé- geket ígér.

BUTORGÁRI
E/TI-BRA/O

szakemberünk
d be Önnek,
képzelt.

KÖZGAZDASÁG

Csak szeptember 11-től kapnak devizát az új behozatal kifizetésére az importőrök

Bucuresti, július 3. (Az Uj Kelet tud.) Az „átmeneti külkereskedelmi rezsim” életbe lépésére vonatkozólag órák kérdése a részletes kormányrendelet kiadása. Ennek az átmeneti rendszernek az az alapelve, hogy a régi és az új export-import rendszert elválasztják egymástól, tehát a június 11-ike előtti külkereskedelmi rezsim egyáltalában nem befolyásolhatja az új rendszer alkalmazását.

Bucuresti jelentések szerint az importőrök

a 44 százalékos felár mellett sem kaphatnak devizát az új rendszer alapján behozott áruk kifizetésére csak 90 nap elteltével, azaz a Banca Nationala a legjobb esetben is szeptember 11-én kezd meg az importőrök devizaigénylésének kielégítését. Eme szabály alól csak abban az esetben tesz a jegybank kivételt, ha a fennálló külkereskedelmi megállapodások szerint bizonyos államokkal szemben rövidebb időn belül való fizetésre kötelezettségünk áll fenn.

Rövidesen szerződést kötnek a „SEL” és a Faforgalmi Rt.

Oradea, július 3. (Az Uj Kelet tud.) A „SEL”, a román faszindikátus, tegnap tartotta meg Oradeán rendes igazgatósági ülését, melyen többek között résztvett a CAPS vezérigazgatója is, Marinescu, a CAPS egy másik megbízottja Jonescu, a SEL részéről: Schreiber Endre igazgató. A Roche és Darvas cég részéről dr. Kádár Elek és Bilek József, Grünstein cég részéről Székely Dezső, Aradról, a Majorovitz cég megbízásából dr. Antal, Satu-Mareról, a Bélteki és Luna részéről Hegedüs és mások.

Az ülés, amelyen Marinescu CAPS vezérigazgató elnököl, a legnagyobb rendben folyt le s a rendes folyó ügyeken kívül döntöttek annak a szerződésnek az ügyében, melyet a SEL, a magyarországi Faforgalmi Rt.-vel kell kössön. A Faforgalmi Rt. ugyanis megbízást kapott a magyar kormánytól, hogy a két állam közötti megállapodás értelmében kikötött 18-20 ezer vagon tűzifát elhelyezze. Ez a kérdés a SEL szempontjából nagy fontossággal bír, mert a multban az államközi szerződések értelmében kikötött kontingensek elhelye-

zésénél nehézségek merültek fel olyan értelemben, hogy nem sikerült a román termelők egész kontingensét értékesíteni. Eppen ezért a közelmultban a SEL igazgatóságának néhány prominens tagja és Marinescu vezérigazgató felkeresték a magyar kereskedelmi minisztert és intervenáltak az ügyben. A miniszter mindenképpen megnyugtató közlést tett s e közlések alapján indította be tárgyalásait a SEL a Magyar Faforgalmival, hogy szerződést kössenek az egész román kontingens elhelyezésére. A szerződéssel a legfontosabb szempont természetesen az, hogy az áraknál némi javítást eszközöljenek. Az ülés folyamán a kérdést minden vonatkozásában letárgyalták és Marinescu vezérigazgató megígérte, hogy a román kormánytól is intervenál a multbeli anomáliák megszüntetése céljából.

Értesülésünk szerint a SEL hamarosan megkötöti a nagy jelentőségű szerződést a Magyar Faforgalmi Rt.-vel s a megbízottak már néhány napon belül megkezdik a perfluáló tárgyalásokat.

Felfüggesztették a gabonakivitel után az exportprémiumok kifizetését. A Banca Nationala értekezletre hívta egybe a nagyobb gabonaexportáló cégek képviselőit, akik előtt közölte, hogy újabb intézkedés felfüggeszti az exportprémiumok kifizetését a gabonakivitel után azon országokba történő exportnál, amelyekkel clearing-megállapodásunk van.

Készül a külföldi központi bírói társaságok új megadójátásának végrehajtási utasítása. Az új pénzügyi törvények véget vetnek a külföldi részvénytársaságok adózása körül fennálló visszasszágoknak. Az egyenes adó módosításáról intézkedő törvény megfelelő zakasza megállapítja: Idegen cégek az ország területén elért jövedelem után adóznak meg. A pénzügyminisztériumban bizottság ült össze, hogy elkészítse a külföldi cégek adózására vonatkozó végrehajtási utasítást. A bizottságban a külügy- és pénzügyminiszterek, továbbá a Banca Nationala megbízottjai és az adóügyek egyik központi referense foglalkoznak. A végrehajtási utasítás három irányú megkülönböztetést kíván tenni: 1. Közvetlen kereskedelem; 2. Ügynökök útján történő áruelhelyezés; 3. Bizományi eladás. Mindehárom forgalom megadóztatása más és más alapelvek szerint fog történni.

Súlyos feltételekhez kötik a nyári italmérések engedélyezését. Bucurestiből jelentik: A furdőszezon beálltára való tekintettel, a pénzügyminisztérium engedélyezte, hogy a nyári hónapokra korlátozott italmérési engedélyeket adjanak ki olyan helyiségeknek, amelyekben szeszes italokat ékezés mellé felszolgálni kívánnak. Italmérési engedélyeket minden községben ki lehet adni azzal a feltétellel, hogy az engedélyek tulajdonosa évi bért köteles fizetni a községnek. Ez a bérösszeg nem lehet kisebb, mint a községben levő többi italmérések által fizetett legmagasabb illeték fele.

Építkezések következtében megélnékül a faipar. A nemzetközi piacokon uralkodó életséggel szemben az európai kiviteli államok faexportja az elmúlt év első negyedéhez viszonyítva esést mutat. Az összkivitel 1934 január-március hónapokban 4.9 millió köbmétert tett ki, míg az idén 4.7 millió köbmétert. A kivitel csökkenésének okát

Kneumában szenvedők! Kezeljétek magafokat!

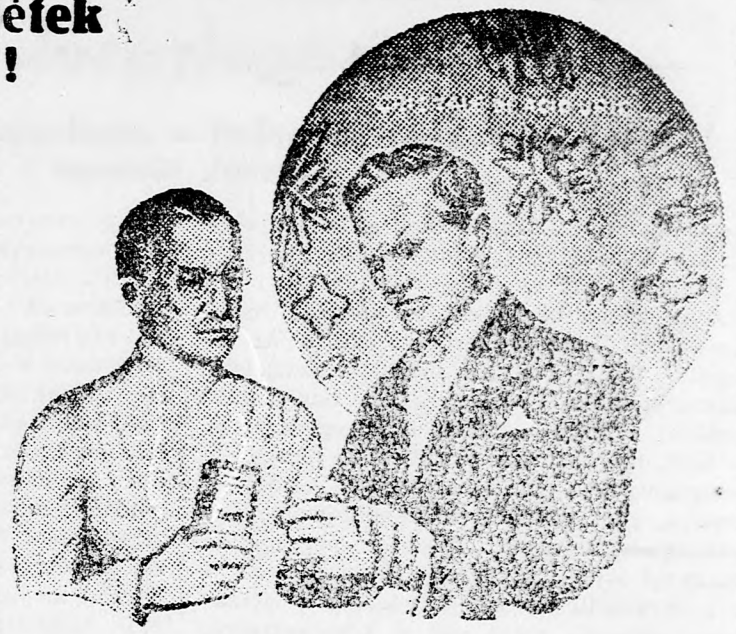
A rheuma számos formájával, a szervezetünkben felhalmozódott huygysav következtében.

A rheumat heveny csont- és izületi fájdalmak, a beteg részek duzzanatja, a járás és a mozgás megnehezítése jellemzik.

A rheuma megtámadta izmokat napyon fájdalmasak. A derékfájdalmak, a mellifájdalmak és a nyakmerevedések az izomrheuma leggyakrabban fellépő formái.

Kiváló francia és külföldi professzorok számos munkájukban bebizonyították, hogy az Urodonál a huygysav maritirjai részére az egészség kulcsát jelenti, mivel alkatrészei a legjobban oldják a huygysavat. Az szervezetünkbeli citavoltitja azt. Az Urodonál úgy oldja a huygysavat, mint a meleg vizet a cukrot.

Az Urodonál valószággal megtisztítja a veséket és a legjobb gyógyszer rheuma és az egyéb arthritikus betegségek leküzdésére. Az

Urodonál átalakítja és folyékonyvá teszi a huygysavat és a szervezetünkbeli citavoltitja azt. Az Urodonál úgy oldja a huygysavat, mint a meleg vizet a cukrot.

URODONAL

meggyógyítja a rheumat, mivel a szervezetet megtisztítja mérgeitől.

CHATELAIN KESZITMENY
MEGIZHATHO ARU

JUBOL

A belek éjszakai barátja. Biztosan megszünteti a székrekedést és az autointoxikáció következtében fellépő bélzavarokat. Ne használjon hashajtót, hanem Jubolizálja magát.

Előadó győgyesztésben és drogeriákban

APRÓHIRDETÉSEK

Elegánsan butorozott szoba, furdőszo-ba-használattal és teljes ellátással egy vagy két személy részére azonnal kiadó. Cim: Semlyén Tivadarné Str. Xenopol 7, I.

Jobb zsidó családdal elmennék furdőre vagy vidékre nyaralni. Gyermekkel foglalkozni és kézimunkálni. Sioviits Manyi Str. Turcului 4.

Közszükségleti cikk képviselőt vállaltja 300.000 lej tőkével rendelkező ügynökség. Ajánlatokat „Azonnal” jellegre a kiadóba.

önálló magyar levelező szerény fizetéssel azonnal állást kap. Esetleg teljes ellátást. „M. T.” jelige.

Kirándulóknak, utazóknak, a híres vásárhelyi sonka, felvágottak, szalámik naponta frissen. Tölzsalámi hosszabb utra. Sajtok, vaj, tejtermékek. Viszonteladókna kedvezmény. כשר פארש, élelmiszter lerakat, Cluj, Piata M. Viteazul No 1.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetítő székesskörü összeköttetéssel rendelkező „Mirea” iroda. Cluj, Regele Ferdinand 116.

Művészi kivitelű jakókat és művészvirágokat legolcsóbban készíti Lóvi Sándorné Cluj, Regele Ferdinand 53.

Műhelynek, raktárnak, garagának alkalmas szűz helyiségek kiadó a Cal. Regele Ferdinand 70 számú házban. Értekezni: Hitelbankban (Piata Unirii 7) déliótt 8-tól 2-ig.

Csinos, szép, intelligens huyom részére keresek egy 23-26 év közötti vallásos és talmudban jártas vegyész-mérnököt, akinek megfelelő hozomány áll rendelkezésre vagy a családi vegyüzembe beátrsulhat. Válaszokat „Vegyész-mérnök” jellegre a kiadóba kériünk.

Kiadó augusztus elsejére Regele Ferdinand 21, Weintraub-féle fényképezési műterem helyisége. Alkalmas irodának, raktárnak. Értekezni bürlizletben.

Jömenetlő vasizlet eladó. Cim: Emanoil Judkovits Uioara.

Szép nagy parkettes különbejáratu butorozott szoba, házaspárnak kitünően megfelel. Kiadó. Cim a kiadóban.

Vidéki üzlet keres azonnali belépésre raktárkezelésben jártas fiatalembert, ki apróbb teendők végzését is vállalná. Szombat megtartásával. Irásbeli ajánlatok a kiadóba „Szerény igényű” jellegre.

Megbizható zsidóleány felvétetik árusításhoz és háztartásba fizetés és ellátással. Mihai Viteazul 10.

Brátion orth. kóser penzió jutányos árban elsőrendű ellátással kapható Ladner Sándornénál.

Kiadó azonnalra is komplett, berendezett két szoba konyha, furdőszo-ba, előszobás lakás 2-3 hónapra. Megtekinthető déleótt 10-11, délután 2-5-ig Str. Saguna 20, földszint. Özv. Biró Ignácné.

Orvosi kvarzlámpa és diathermia eladó Cim a kiadóban.

Két szoba, eddig orvosi rendelő, kiadó. Memorandului 6.

Megnösiúne intelligens, jömegejelenésű 33 éves, zsidó vallású orvos. Kiterjedt magánpraxisán kívül állami fix állása is van. Ném hozomány megkivántatik. Komoly, fényképpel ellátott választ „Orvos” jelige alatt a kiadóba kérék.

Arletjesi hirdetés. Tisztviselőnk és munkásaink tűzfával való ellátására árletjes hirdetésünk. Szükséges mennyiségek: kb. 100 vagon hántottfa és kb. 400 vagon elsőosztályú bírk hasáb, ab gyártelepünk, vagon. A egész mennyiség 1935 szeptember 15-ig szállítandó le. Az ajánlatok a Dermata Művelő központi iroda 13. sz. szobájában legkésőbb 1935 július 15-én délután 6 óráig nyujtandók. A választmány fenntartja magának azt a jogot, hogy az ajánlatok között, az árra való tekintet nélkül, szabadon választhasson. Cluj 1935 július 3. Dermata Művek E. A. választmánya.

TURISZTIKA

A „Haggibbor” turistika szakosztálya július 7-én, vasárnap a következő kirándulásokat rendezi:

1. Autós vikend kirándulás a turdai bányafurdőbe. Indulás reggel fél 8 órakor. Részvételi díj, egész napra érvényes furdőjegy egyel együtt tagoknak 77.—, vendégeknek 87.— lei.

2. Gyalogkirándulás Cluj környékére. Somes mentén, furdőre alkalmas helyre. Indulás reggel 7 órakor.

Az autós kirándulásra jelentkezni péntek estig bezárólag az Arena sportizletben lehet. A szakosztály vezetősége kéri a résztvevőknél, hogy jelentkezésük idejekorán adják le, hogy a megfelelő autóbuzsokról idejében gondoskodás történhessen. A kirándulásokra az indulás Cal. Marichal Foch 10 szám alól történik. A Haggibbor-Hanoar felhívja az ifjúságot, hogy a kirándulásokon minél nagyobb számban vegyen részt. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

„Te

Hogyan vállaltak

Bucuresti, július 3. A fővárosi ügyvédi forrongásba hozta a ügy. Mirto Eduárd, miniszter és a numerus egyik vezéregyéniség származása. Eles és lyileg és politikailag ható a volt igazság nem is olyan sokkal ságszolgáltatás fölött van kitéve, hogy törzstagjai sorából. Mi nem akadályozta meg a terve, hogy legutóli ügyminiszteri tárcát maní fiskálisra. Ilye Mirto szükségtelessé állampolgárságot szlőnsképpen nem áll mint igazságügymin bizottságtól kéri áll merését.

Időközben Vaida z sietve követte őt a ján. Ez viszont szem marna néhány vezető szemmel nézték Mir lódását, feljelentett sából Dem. Pascu t nácstag folytatta le tésében oda konkluz az ilfovi kamara bí Mirto erre panaszt rosszhiszemséggel nemcsak állampolgá galmozás miatt is it mi tanács, amely csak ebben az ügyben. Idő véd bejelentette a fe kilépését, azzal az in dossziéjából több, a helő okmány eltűnt. vette a fegyelmi ta is. A botrány dacára a Mirto-ellenes tábl egyedül a Porunca V Ez az antiszemita sz tő érvert tudott Mirto felhozni: hogy tudn galatod vezető Pas zsidó. Hogy ezzel korántsem lett tiszt és amennyiben cs egyetlen érv Mirto tik, hogy egy többs és jelenlegi képviselő a kamarából.

Midőn a minisztr külkereskedelmi po kezdenek a fejüket ta, hogy megkéri a ffb politikai támas gát, hogy menjen sz

— Ha egy hóna is rendét csinálunk

— Egy hónap n dr. Costinescu —

szükség.

— Nem merek sobjáított Tatarescu. Nehéz szívvel szá miniszterelnök, hog

— Drága öregem, mennyire agyondolj élen. Pihenőre van elmennél egy kis sz

— Ahá — kiálto ga. — Szóval így a Akkor inkább lemo

— En? Szabadul rescu. Ha te távozó kormány.

Ettől Strunga is — Mit, hogy m egész kormány? Az inkább szabadságra

Azon a miniszter Bratianunak az alk tett kirohanását kö kormányválság har rescu terpszemléte között.

— Uraim — mo

Ne kockáztassa egészségét. Könyvemlése egész életére szerencsétlenné teheti. Használjon tehát

„Te is fiam, Brutus?“...

Hogyan vállaltak szolidaritást Tatarescuval a liberális kormány Bratianu párti tagjai. Mirto és Mussolini

Bucuresti, július 3. (Az Uj Kelet tud.) A fővárosi ügyvédi kamarában valóságos forrongásba hozta a kedélyeket a Mirto-ügy. Mirto Eduárd többszörösen volt miniszter és a numerus valahicis-mozgalom egyik vezéregyénisége, közismerten olasz származású. Elés eszű, ravasz, de személyileg és politikailag nem egészen megbízható a volt igazságügyminiszter, aki még nem is olyan sokkal ezelőtt trónolt az igazságszolgáltatás fölött, annak a veszélynek van kitéve, hogy törlik az ügyvédi kamara tagjai sorából. Mirtot olasz származása nem akadályozta meg abban, hogy képviselő és miniszter lehessen, sőt egyedül Maniu ellenállásán bukott meg Vaidának az a terve, hogy legutolsó kormányában a belügyminiszteri tisztséget bizza a ravasz teleormani fiskálisra. Ilyen körülmények között Mirto szükségtelennek tartotta azt, hogy állampolgárságot szerezzen magának. Különösen nem állott volna jól neki, ha mint igazságügyminiszter az alája rendelt bizottságtól kéri állampolgárságának elismerését.

Időközben Vaida zászlót bontott és Mirto névvel követte őt a román fajtávédelem útján. Ez viszont szemet szurt az ilfovi kamara néhány vezető tagjának, akik rossz szemmel nézték Mirto új politikai orientációját, feljelentették, a kamara megbízásából Dem. Pascu tanácsos, fegyelmi tanács tagja folytatta le a vizsgálatot. Jelenlegesen oda konkludál, hogy Mirto ügye az ilfovi kamara bírósága elé tartozik. Mirto erre panaszt emelt Pascu ellen és rosszhiszeműséggel vádolta meg. Most már nemcsak állampolgársági ügye, hanem rágalmasz miatt is itélkezik fölötte a fegyelmi tanács, amely csütörtökön este ül össze ebben az ügyben. Időközben Vladescu ügyvéd bejelentette a fegyelmi tanácsból való kilépését, azzal az indoklással, hogy Mirto dossziójából több, a volt miniszterre terhelő okmány eltűnt. Vladescu példáját követte a fegyelmi tanács másik két tagja is. A botrány dagad. Egyre nagyobb lesz a Mirto-ellenes tábor. A volt minisztert egyedül a Porunca Vremi vette védelmébe. Ez az antiszemita szenny nap egyetlen döntő érvet tudott Mirto ártatlansága mellett felhozni: hogy tudniillik a fegyelmi vizsgálatot vezető Pascu tanácsos felesége zsidó. Hogy ezzel Mirto állampolgársága korántsem lett tisztázva, az nyilvánvaló. És amennyiben csakugyan ez volna az egyetlen érv Mirto mellett, úgy megeshetik, hogy egy többszörösen volt minisztert és jelenlegi képviselőt ténylegesen kizárnak a kamarából.

Midőn a miniszterelnök látta, hogy a külkereskedelmi politika terén a dolgok kezdnek a fejüketejére állani, elhatározta, hogy megkéri barátját, és egyik legfőbb politikai támaszát, Manolescu-Strungát, hogy menjen szabadságra.

— Ha egy hónapig távol lesz, az alatt is rendet csinálunk a resortjában.

— Egy hónap nem légt — szölt közbe dr. Costinescu — legalább háromra van szükség.

— Nem merek ilyesmit kérni tőle — sóhajtott Tatarescu. Talán 45 nap...

Nehéz szívvel szánta rá magát végül a miniszterelnök, hogy beszéljen Strungával.

— Drága öregem, nem bírom nézni, hogy mennyire agyondolgoztad magad, tárcád élén. Pihenőre van szükséged. Jó volna, ha elmennél egy kis szabadságra.

— Ahá — kiáltott fel Manolescu-Strunga. — Szóval így akarsz tőlem szabadulni. Akkor inkább lemondok.

— En? Szabadulni? — tiltakozott Tatarescu. Ha te távozol, veled megy az egész kormány.

Ettől Strunga is megijedt.

— Mit, hogy miattam lemondjon az egész kormány? Azt nem akarom. Akkor inkább szabadságra megyek.

Azon a minisztertanácson, amely Dinu Bratianunak az alkotmánymódosítás ellen tett kirohanását követte, s amely fölött a kormányválság hangulata lebegett, Tatarescu terepszemlét tartott a miniszterek között.

— Uram — mondotta — nem vehetem

fel a harcot, ha nem számíthatok a kabinet feltétlen támogatására.

Inculetz, Manolescu-Strunga és Valer Pop azonnal biztosították a miniszterelnököt teljes támogatásukról. Victor Antonescu és Sassu már valamivel később szólaltak meg.

— Természetesen, mi is követni fogunk. Hárman hallgattak: dr. Costinescu egész ségügyi, Lepadatu kultusz és Nistor munkaügyi miniszter. Tatarescut idegesítette a hosszas hallgatás.

— Figyelmeztetem az urakat — mondotta — hogy zsebemben van a kormány átszervezéséről szóló királyi dekrétum. Ugy alakíthatom át kormányomat, ahogy akarom. Ha önközül bárki is ki akar lépni

A nemzetközi frontharcos szervezet kongresszusa határozatilag bélyegzi meg a békebontót és a fegyverkezések korlátozását követeli

Párizs, július 2. A tizenhatmillió frontharcost képviselő nemzetközi frontharcos-értekezlet határozatot fogadott el, amely a béke fenntartására szolgáló hathatós intézkedéseket követel, megbélyegzi a békebontót, követeli a fegyverkezések korlátozására irányuló nemzetközi megegyezés mielőbbi létrejöttét, a békét veszélyeztető összes viták-

a kormányból, közölje velem, nem fogok haragudni érte.

Nistor nem kívánta találva érezni magát és megszólalt:

— Nem hinném, hogy akadna közöttünk bárki is, aki a kormányból való távozásra gondolna. Részemről egyetértek mindenben Tatarescu miniszterelnökkel.

Costinescu még hallgatott. Mire Tatarescu hozzáfordult:

— Köszönöm, hogy vállalta, ha egyelőre csak ideiglenesen is, az iparügyi reszort vezetését.

Costinescu dr. hirtelen elfelejtette, hogy sógora Dinu Bratianunak és ő is beadta derekát:

— Hiszen tudod, Gusta, hogy hűségess munkatársaid vagyunk.

Amikor este a kormány tagjai között Costinescu is megjelent Dinu Bratianu la-rásán, a liberális pártelnök csak szemével kérdezte meg sógorától: „te is fiam Brutus?“... (—del)

Kemal pasa Moszkvába és Bucures-tibe utazik?

Ankara, július 2. (Radur.) Az Anatólia úgynökség közli: A külföldi sajtó azt a hírt közölte, hogy Ataturk Kemal köztársasági elnök Moszkvába utazik és utközben látogatást tesz Belgrádban és Bucures-tiben. Hivatalos helyről nyert információk szerint egy

moszkvai és teheráni látogatás, vagy más szomszédállam fővárosainak meglátogatása lehetséges, azonban nincs e tekintetben még semmi elhatározás, legkevésbé ennek az évnek a folyamán.

Drámai jelenetek között szembesítették a kémkedéssel vádolt főhadnagyot elhagyott szeretőjével

Antonescu főhadnagy elájult, amikor a bíróság felmutatta azt a levelet, amelyet elhagyott szeretője bosszúból lopott el tőle

Bucuresti, július 3. (Az Uj Kelet tud.) A bucuresti hadbírósa előtt közel egy hét óta folyik annak az izgalmas kémkedési pernek afőtárgyalása, amelynek vádlottja Antonescu főhadnagy és egy magyarországi hajóstársaság néhány főtisztviselője. Ennek a kémkedési pernek is a háttérében az ősi kémkedési motívum, a szenvedélyes szerelem áll. Antonescu főhadnagy átlag félveként szenvedélyes szerelemre gyuladt egy lány iránt s egymásután háromszor vált el, hogy újból megnősüljön. A sok válás és a sok nőülés sok pénzt is igényelt és így jutott el a főhadnagy a kémkedésig.

Legutóljára Vasilescu Paula volt a főhadnagy szeretője, akinek azonban csak ígérte azt, hogy jelenlegi feleségétől elválva, őt fogja feleségül venni. A lány, amikor látta, hogy a főhadnagy nem váltja be ígérteit, feljelentette barátját kémkedésért és így került az egész társaság rendőrkézre.

A tárgyalás eddigi tartama alatt a vádlottak álhatatosan tagadtak. A nagy jelenetre a tegnapi tárgyaláson került sor, amikor Vasilescu Paulát, a feljelentőt és egyben koronatanut hallgatták ki. A fiatal leány a bíróság előtt elmondotta, hogy a főhadnagy 14 éves korában leittatta és elcsábította. Antonescu nős volt, de megígérte, hogy el fog válni feleségétől, és őt fogja feleségül venni. Előadta azután, hogy viszonyuk után hét hónapra halott gyermeket szült és azt szeretőjével együtt elásta. Majd elmondotta, hogy főhadnagy barátja gyógyíthatatlan beteggé tette és erre vonatkozólag orvosi bizonyítványt is

mutatott be a hadbírószágon.

A hadbírák kérdéseire Vasilescu Paula több epizódot beszélt el Antonescu főhadnagy életéből és kijelenti, hogy a főhadnagy megvallozza neki, hogy kémkedéssel foglalkozik.

A hadbírósa elnöke szembesíti a koronatanut a főhadnaggal, aki leirhatatlan izgalommal védekezik.

— Csak játszottam a kémkedést — mondja — de hamis információkat adtam.

A tanu ezután előadja, hogy le akarta lóni Antonescu főhadnagyot, de nem volt hozzá elég lelki ereje. Ő lopta el egyébként Antonescu egyik varsói levelét, amely most corpus delictiként szolgál.

Amikor a hadbírósa elnöke felmutatja az ominózus levelet, Antonescu főhadnagy sirni kezd, majd elájult. Nagynehezen magához térítették, miközben Vasilescu Paula dadalmas pillantásokkal sétált a körül a vádlottak padjait.

A Fener Bagcse (Gunes) Törökország többszörös labdarúgó bajnokcsapata tegnap délután Bucures-tiben 2:1 (0:1) arányban legyőzte a Juventus együttesét. A török futballcsapat ma a bucuresti CFR együttesével játszik.

A bécsi Austria most már végleges, hogy fog Bucures-tiben játszani. A kupagyőztes osztrák proficsapat augusztus 15, 17 és 18-án lesz a román főváros vendége. Ellenfelei a Venus, Unirea Tricolor és valószínűleg vagy a NAC vagy a Ripensia lesznek.

SODIL VEZET!

Minden segédeszköz: között, amely a ruha áztatásához, és mosásához használatos, a „SODIL“ a ezkalmassabb, mert: „jó és olcsó“.

1. Minden vizet olyan puhává tesz mint az esővíz miáltal növeli a szappan hatását, am megakartítás! jelen!

2. A „SODIL“ használata feleslegessé teszi a uha erős dörzsölését s így növeli annak arto-ságát.

3. „SODIL“-al könnyebben és gyorsabban mosható a ruha, miáltal időt és munkát ta- karítunk meg.

SODIL

SAVATOLTAN KLÓRMENTES

Nem gond többé a nagymosás
Ha „SODIL“ a segítő társ.

Lezajlott Beszarábiában az országos prefektusi konferencia

Bucuresti, július 2. Ma reggel vette kezdetét a lapusnamegyei Călărăsi községben a prefektusok konferenciája Inculeț belügyminiszter elnöke alatt. A konferencián résztvesz Sassu miniszter is. Elsőnek a belügyminiszter szólalt fel, aki rámutatott arra, hogy a konferenciának éppen Lapusna megyében való megtartása demonstratív példát akar mutatni a megyei és falusi gazdálkodásról. Az év vezérelve a nép egészsége és a föld termékeinek szaporítása kell hogy legyenek. Ami a beszarábai közlekedési eszközöket illeti, azok a többi tartomány „mögött maradtak. Az államtól kapott szubvenció által azonban ugy Beszarábiában, mint az egész országban meg lehet majd kezdeni az utjavítási munkálatokat. A miniszter ezután felhívta a prefektusok figyelmét a községi rendőrségre és csendőrségre, mert a biztosított rend nélkül semmit sem lehet tenni. Az idén is, mint a tavaly, a királyi alapítványok szakértőkből, orvosokból, agronomokból és egyetemi ifjakból álló kulturális bizottságokat fognak kiküldeni azzal a céllal, hogy a falvakat tanulmányozzák s a lakosságot se gitsék. Inculeț végül bejelentette, hogy Chisinauban összegezmény fogja az elvégzett munkálatok eredményeit és folytatni fogja az utasítások kiosztását.

SPORT

Készülünk a cernauti Makabi 25 éves jubileumára

Cuj, július 3. (Az Uj Kelet tud.) A cernauti Makabi pár nap múlva ünnepli fennállásának 25 éves jubileumát. A június 23-án és 24-én Brailában megtartott Makabi kongresszus ezt a jubileumot Románia zsidó sportjának ünnepvé avatta és ugy határozott, hogy a jubileumi ünnepeken, amelyek során különböző tornákat bonyolítanak le, Románia zsidó sportja minél nagyobb számban legyen képviselve.

A cernauti jubileumi ünnepekkel kapcsolatosan az erdélyrészi Makabi szervezet elnöksége közli, hogy az ünnepeken résztvevő versenyzők ugy a felvonulásban, mint a szabadgyakorlatokban kötelesek résztvenni. Erre való tekintettel azon erdélyi zsidó egyesületek, amelyek a tornára versenyzőket küldenek, tegyék meg az intézkedést, hogy a kiküldendő zsidó sportolók a kötelező és előírászerinti szabaddgyakorlatokat betanulják. Amennyiben a szabadgyakorlatok betanítására instruktorra volna szükség, a szervezet elnöksége azonnal rendelkezésére áll. Az instruktorki költséget és ellátását az illető sportegyesület fizeti.

istenkeresők a kárpátok alatt

A MÁRAMAROSI CHASZIDIZMUS REGÉNYE
IRTA: SCHÖN DEZSŐ (13)

Az a sakter sokáig járt az eszében. Arra kérte a saktert, hogy kéziratait tegyék sirjába, de ő a temetés előtt lemásoltatta azokat. Az irások meg is jelentek „Meghitt titok” cím alatt. Azt mondják, világhírű kabbalisztikus munka. De mit jelent az: kézirat? Írott szó, halott betű... Itt vannak a saját kéziratai. Mi van bennük önmagából...? Semmi. Talán a tanítványok? Lehet... Ezért nem írtak mindazok, akik megrázkodtatták a világot. Hogy is mondta Rabbi Ichok Luria, amikor a franciaországi tudósok arra kérték, hogy könyvet írjon? „Ha valamennyi tengerből tinta lenne, az égboltozatból pergament és az összes madártollakból pennák, mindez nem volna elegendő ahhoz, hogy megírjam egy részt annak, amit értek és tudok, mert amikor fel akarom fedni a tóra valamelyik titkát, a bölcseségnek olyan zuhataga önt el, hogy keresnem kell, miképp tudnék egy kicsi, vékony csatornát ki nyitni...”

A főfájása alábbhagyott. Az járt eszében, hogy talán mégis rendezni kellene egyet-mást. A fia...? Nem, nem. Sajátmaga utjain jár. Inkább az unokája, Reb Zálmen Lájb. Ő itten nevelkedett a házban, megértik egymást, félszavakból és szemrebbenésből is.

Mikor ehhez a gondolathoz ért, mintha hívást hallott volna. Reb Zálmen Lájb nyitott be a szobába. Alig ismert a nagypapját. Reggel óta legalább husz esztendő óta öregedett. A hatalmas és szent, rettegett és tisztelt Reb Majse Teitelbaum helyett egy öszeroskad, öreg zsidót talált, aki egész testében remegett, miközben könnyei záporoként hullottak...

— Ha sejtettem volna, Reb Zálmen Lájb — szólalt meg a rabbi — hogy elérkezik ez a nap és Messiás még mindig nem jött meg...

— De, nagypapa, — szakította félbe Reb Zálmen Lájb — mit jelentens ez?

— Semmit, fiam, nyugodj meg. Nem is kellett hozzá olyan nagy művészet. Egy öreg embert annyi időn keresztül ámitani... Isten nagy büvészete ez...

Nagynehezen felállott, karjait az ég felé emelte és miközben ökleit rázta, torkaszakadtából kiáltotta:

— Ribajnaj-sel-ajlom, legalább most küldd el! En nem hazudok, te tudod legjobban, hogy sohse hazudtam — s ha utolsó rongyod vagyok is a földön, azt mondom, nem a magam javát akarom — én pusztuljak és vesszek el, de jöjjön a Messiás — jöjjön — jöjjön — jöjjön —

Es zokogott. Reb Zálmen Lájb segítette leülni. — Nyugodj meg, nagypapa, mindjárt szombat van — mondta.

Kivette zsebkendőjét és azzal letörölte az öreg ember könnyeit. Nagypapjának ez a hirtelen öszeroskadása megrendítette. Teste megszibadt és úgy érezte, mintha tükkkel szurkálnák. Nagyon sajnálta most nagypapját.

Hogy szerette mindig és milyen büszke volt nagypapjára! Az ujhelyi „örög caddik” volt az ő nagypapja — a világ legelső embere. Kicsi gyermek volt, amikor nagypapja házába került és a nagypapja tanította és nevelte. Csak egyetlenegy ízben neheztelt meg nagypapjára. Tizenégy esztendő volt akkor, amikor nagypapja írást adott egy sadchennek, melyben megírta, hogy van neki egy unokája, eszes, kiváló fiu s aki tízezer forint hozományt ad, vőül veheti... Brrr... Még most is rosszul esik erre visszaemlékezni. A sadchen eljött és közölte, hogy a pataki Nachmen hetet akar adni, azután azzal jött, hogy nyolcat ad, — már kilencet ad, de egy krajcárral sem többet... Éjszakákon át nem tudott aludni, didergett a pokróca alatt és kérte Istent, hogy a szöröskezű Nachmen ne adjon többet kilencezernél, mert ő nem akar a házába kerülni. S amikor a sadchen hozta a végleges választ, amely szerint Nachmen kilencezer forintnál nem ad többet, kő esett le le tizenégy éves szíveről és nagypapja mosolygott: „Látod, fiam, Nachmen csökönys ragaszkodása a kilencezerehez annak jele, hogy ez nem neked rendeltetett.”

Reb Zálmen Lájb le akarta fektetni nagypapját, de az tiltakozott. Intett a kezével, üljön le, mondani akar valamit. Halkan kezdte:

— Rabbi Elimelech halála előtt felavatta tanítványait. Szétosztotta közöttük örökségét. A lublini caddiknak adta szemevilágát, a kaznitsi Reb Szrulnak szive melegségét, a rimenevi Mendelének az agyában rejlő lelket, az aptai Herselének a szája leheletében összpontosult hatalmat. Én pedig, Reb Zálmen Lájb — neked adom mindenemet. Gyermekem és tanítványom vagy és igérem neked, hogy —

— Nagypapa — kérlette Reb Zálmen Lájb.

— Nincs mitől tartanod, fiam, szülő nem hagyhat gyermekére hazugságot. Te megértettél engem és folytatni fogod ott, ahol én elhagytam. Átadom neked amulettjeim titkát és átadom neked azt a mirákulumot, amely kíségetett a tanácstalanság és csüggedés nehéz óráiban. Tudd meg, hogy én nem csináltam az életben

olyasmit, amire nem kaptam utasítást az egekből. Meghagyom, hogy hivedtől sohse kérjél pénzt és biztosítalak, hogy az embereknél nagy kegyben leszel.

— Nyugodj meg, nagypapa — kérlette Reb Zálmen Lájb — meglásd, Isten megsegít és meggyógyulsz. Reb Majse Teitelbaum sóhajtott:

— Cserbenhagyott az én doktorom s ez biztos jel. A talmud szerint briliáns csüngött Ábrahámnak, az ös-atyának a nyakán és aki beteg belenezett abba, rögtön meggyógyult. Ábrahám halála után Isten azt a drágakövet a napkorongra akasztotta. Ezért, mikor rosszul éreztem magam, kiültem a napra és mindjárt meggyógyultam. Soha orvos meg nem vizsgált és sohse volt gyógyszerre szükségem. Most azonban az én orvosom elpártolt tőlem.

Reb Majse Teitelbaum azután összeszedte magát és a hitközségi előljárókat hívatta. Amikor ezek eljöttek, így szólt hozzájuk:

— Kérek, benneteket, válasszatok meg az én helyemre unokámat, Reb Zálmen Lájbot. Biztosítalak benneteket, nem fogjátok megbánni.

Nem várt választ. Szombat van — mondta — menjünk imádkozni.

Megimádkozott és péntek éjszaka nyugodtan aludt. Reggelre kelve sokat javult állapota, de azért ágyban maradt. A hiveinek, akik nem akartak ágya mellől elmozdulni, azt mondták:

— Ma szombat van, csak vidám arcot akarok látni. Egyébként, ha valamire szükségetek lesz, menjetek a fiamhoz. Ő ugyanazt éri el imájával, amit én a ke-méakkal.

Délután kérte, hogy hagyják kissé aludni. Egy óra múlva mincha-imához hívták a hiveket. A rabbi hangosan imádkozott, elmondta a semá-imát, majd megkezdte a tizenyolcszakosos imát. Nem a szombati imát mondta, hanem a hétköznapi.

— Apám, ma szombat van — jegyezte meg Reb Luzer Niszen.

A rabbi nem figyelt rá és folytatta: „... háshivni uvin!” — térts vissza bennünket, atyám! — mondta és feje lehanyatlott. Még egyszer ki nyitotta a szemét, belebámult a semmibe, egyet nyögött és kilehelte lelkét.

... A késő esti órákban Ujhely zsidó községének előljárósa a belső szobákban hangos szóval azon vitakozott, hogy milyen feltételek mellett válasszák meg Reb Zálmen Lájb Teitelbamat, az elhalt rabbi helyébe. A ház körül riadtszemű emberek várokoztak. A beszemeredésben, a kaftánnal letakart holttest mellett chaszidok ültek és egy öreg chaszid halkan, suttogva, elcsukló hangon mesélte:

„... s amikor a Maggid szent testét megfűrésztették, a mikve balzsamolajok finom, kábitó illatával telt meg, mert tudjátok meg, hogy a caddik halott teste is az áldozati „szent hus” fokozatán áll s nincs sem a fergeknek, sem a rossz illatnak hatalma fölötté...”

TIZENHARMADIK FEJEZET

Igy szólt a legenda:

„Kétezer esztendeig az Ur trónusa alatt rejtegettek a nagy lelket és nem engedték a földre szállani. A lélek a földre vágyakozott, mert a nemes lelket nem elégíti ki a kegykép gyújtott mennyei öröm. A „sáját munkájával” kiérdemelt paradicsomot óhajta.”

Kétezer esztendeig az Ur trónusa alatt rejtegettek a nagy lelket és nem engedték a földre szállani, — s ez a hosszú, nagy idő felduzzasztotta a zsidó nép monarchikus érzeit. Volt idő, amikor pattanásig feszült az érzések hurja, a nép ilyenkor egy-egy ál-Messiasra vetette magát, hogy azután megbántva és csalódottan a vágyakozás annál jobban fűtse és lelkesítse.

„S amikor kétezer esztendő után a nagy lélek a földre szállott — így folytatja a legenda — a zsidó szívek erősebben kezdtek dobogni és millió kar nyulott a gettóból a felkelő nap felé.”

Tizenhétéves volt, amikor trónra lépett és az egész diaszpórában nem akadt egyetlen hang, amely kétségbe merít volna vonni az ő elhivatottságát. A rabbi és a caddikok, a vének és bölcsék hétrét görnyedtek előtte, ruhájá szegélyét csokolták és fennen hirdették: „Uj utakon halad a fiatal király, de ezek az utak csak akkor lesznek emberi agy számára világosak, ha a Messiás eljön...”

Reb Szrulcse Rizsenernek hívták őt a zsidó világban. Mert rebe volt az új zsidó fejedelem. A mezrisi magid unokája és a Dávid házából való zsidó királyok utolsó sarja volt. A tizenkilencedik század első felében élt és működött, de már életében szöttek körötte az ósrégi Buddha-legendákhoz hasonló meséket.

Ennek az embernek az elhatározása, hogy a koszovi rebe legfiatalabb gyermekét vőül veszi, komoly eseményszámba ment a chaszid világban. Előrelátható volt, hogy a „fejedelmi parti” révén a fiatalabb testvér vezetőszerephez jut és Reb Chájeml halála után a koszovi ősi fészék jelentősége összezsugorodik. A holnap ködös távlatából egy új chaszid-rezidencia körvonalai bontakoztak ki... S a maramuresi zsidók, akik szívükön viselték a fiatal trónörökös sorsát, megkülönböztetett érdeklődést kezdtek tanusítani a ruzsini udvar eseményeivel szemben...

A ruzsini udvar pedig mindig hallatott magáról, mert Reb Szrulcse új utakon járt, olyan utakon, amiket sem apja, sem nagypapja nem ismert. Ruzsiban, egy orosz kisvárosban, ahol udvarát felállította, fejedelmi palotát építtetett. Az udvar pompája és gazdagsága valószínűleg elkápráztatta a szemeket. Grófok és hercegek jöttek a nagy orosz birodalomból és a világ minden tájáról, hogy megcsodálják azt a fenséges palotát, melynek egész Oroszországban nem volt párja. A fiatal zsidó herceg és fejedelmi élete a nagy udvarok beszéd tárgya lett.

„A legnevesebb építészek, festők és díszítők jöttek el Párizsból és Itáliából a kis wolhinyai városkába, hogy segédkezzenek ennek a csodálatos palotának építkezésénél és díszítésénél. De nemcsak külsőleg és szemre volt tetszetős a palota, belső berendezése is a legjobb anyagból készült. A nagy ebédlő-szalón padlózata például ezüst rubellekkel volt burkolva. Az összes ajtókilincsek borostyánkőből voltak. A butorok és egyéb tárgyak képe annyira pazar volt, hogy amikor az ember belépett, azt se tudta, hová tekintsen hamarabb. Az épületeket hatalmas udvar övezte, csodálatos díszertekkel és hatalmas istállókkal. A drága tenyészlóknak nagy hirt volt az orosz sportéletben és az orosz főurak irigyleték a fejedelmi fogatok pompáját. A rebe hatlovas hintóban utazott, akár egy fejedelem. Ha hosszabb utra ment, a fogatok egész légiója kísérté. A fogatokban a rebe vezérkara és az udvari személyzet foglalt helyet. Voltak ott: reszort-gondnokok, kántorok, intézők, kisebb funkcionáriusok, sakterek, szolgák, konyhaszemélyzet és hasonlók. A rebe fogatja mellett egy csapat aranyundorba bujtatott kirgiz-lovas vágtatott. Éjszaka idején a rebe fogatja előtt egy kétkerekű szekér haladt, égő szurok-hordóval. Igazi királyi udvar volt, minden kellékekkel. Saját zenekara is volt, mely reggel és este játszott, sőt az udvari bolond sem hiányzott, aki néha mosolyt csalt ki a rebe ajkára — ilyen tudósítások jutottak el a külvilághoz Reb Szrulcse Rizsener életéről.

De ha új is volt és a zsidó tömegek számára érthetetlen a fiatal caddik fejedelmi életmódja, annál feltűnőbb volt a mód, ahogy a chaszidizmust értelmezte. Nagypapja, a mezrisi magid odaadással imádkozott. Imája a belső, örömteljes izgalom megnyilatkozása volt. Hévvél és lelkesedéssel imádkozott és olyan emelkedettséggel, hogy imája a legegyszerűbb embert is lázba hozta. Ezen az uton haladt Bál Sém többi tanítványa is. Azonban az új caddik egészen új stílust honosított meg. Az ő chaszidizmusa külsőleg nem is látszott annak. Pusztán szemmel sem lehetett nála látni. Nem is imádkozott együtt chaszidjaival. A beszemeredésben elkülönített fülkében imádkozott, a közönség közé nem vegyült, csak bizonyos imák alkalmával ilyenkor is arcával a keleti falnak fordult és az egész idő alatt egy hajszálnyira sem mozdult meg.

Mégis, az amit forradalmi újításnak lehetett Reb Szrulcse Rizsener chaszidizmusában nevezni, a ruházkodása volt.

Bál Sémnél és tanítványainál a ruházkodás külön „árvajde”-t, elsőrendű szolgálatot képezett. A caddik — így tanították az első chaszid garnitúra apostolai — olyan fokon áll, mint a Templom-beli főpap, kinek ruházkodása a ritusban elsőrendű helyet foglalt el. A caddikok ezért különös a szokásostól eltérő ruházatban jártak, rendszerint tiszta fehér ruhát hordtak, amely hasonlított a Templom-beli főpap ruházatához. De kínosan ügyeltek arra, hogy gyapjából készült holmi ruházataik közé ne kerüljön a tóratiltotta „sáatné” azaz vegyes szövés. Divatról persze szó sem lehetett. Még eszükbe sem jutott az ilyesmi. Reb Szrulcse Rizsener azonban modern, izléses és jószabású ruhákat hordott. Főleg pedig gyapjanyagból valót.

De ez a körülmény azért nem térítette el tőle a pától kapott kevésszámú hívét. Ellenkezőleg. Napról napra nőtt a tábor és hiveinek száma rohamosan emelkedett. Öreg, hétrébás chaszidok otthagyták régi rebejüket, azt a helyet, ahol egy életet töltöttek el és odaszegődtek a fiatal caddikhoz. Hiveinek száma már az első időkben tízezekre ment és mindannyian olyan respektussal hallgatták a caddik szavát, amilyenre azelőtt egyetlen más rebenél nem volt példa. De nemcsak hivei járultak eléje. Eljöttek hozzá a többi caddikok is, akik odanyilatkoztak, hogy Reb Szrulcse Rizsener utja „a magasságnál is magasabb” és „nem minden egyszerű agy képes azt felfogni”. A hivek szentül hitték, hogy ő a Messiás és majd megnyilatkozik, mihelyt annak ideje elérkezik. Sokezer ember jött naponta a wolhinyai kisvárosba és megtöltötték házáat arannyal. A két véglét: a gettók sötét nyomora és a rebe fényűző udvartartása csodásan kiegészítették egymást. Kelet-Európa zsidósága boldog volt, mert sütkérezhetett a ruzsini látszat-királyság csillogó fényében.

(Folytatjuk.)

HU

— Nő a meleg. Bu hőmérséklet újabb em restiben árnyékban 25 Turnu-Severinben 30.

— Mandzsuriát ag zett újabb orosz jeg tik: Tokiói jelentés aggasztja a Japánhoz Már hosszabb ideje f a határvidéken erődi tetnek s hogy mért százezsföldi és légi h val szomszédos terül

— Ma temetik A ezredet. Budapesti báró vezérezredes 6 órákor temetik a a helyre az evangé mellett. Ebből a osztrák tiszttekből Budapestre Arz bárn

— Meghalt Rotsch ból jelentik: Nyolc halt Párizsban A báró Rotschöld Ödör nius 25-én temették Párizsban. Nachum lágszervezet elnöke, James de Fotschild ment tagjához, aki A bárónő 1853-ban és Wilhelm Karl R és apja különöse volt híres.

— Nagy alapítá hõng a londoni C A Cityben dühõng láz. Különösen repülõgépgyárak é iránt. A lapok k 50 új papir kiboc

— Akinek gyakr ködöse renyhe, máj gült, nyelve fehére pant, annak a terr keserüviz csakham tétét, rendbehozza. vérkeringését és j házi bizonyítvány Ferenc József viz következtében — nál — állandó hasz

— Rövid hírek tés szerint japán gözös összeütközõ utasai közt 25 v sikerült megülni Dakota tagállamb csapások hét szer besültje is van a Párizsból jelentik, bogó teheratõ há ba zuhan. Az au

— Egyik alkal ket közli: Soksz a közvetlen szon kevésbé vesz t történi dolgokról is érdekelhetik. hogy meglátogat akármennyire szé messzire fekvõ pokban jutottam bektõl hallottam azonban nem figyelmet, míg a meglepve, amikor telepet megtek keresi fel az erõ fûrdõket, melyek szenvedõk részér lentenek. Most vendégek. Az á ja a vendégeket jól ápolt park tünnek fel. A katonazene hang lodák a legsze kit minden tekin hotel hallja imp alkovenszerü b balkonokkal van fûrdõépület: leg fûrdõ, mely ut gyönyörűen alak kívül van itt napos strand. A iszszik az igaz pedig esténkén a jazz zenéje hogy az étkezés méltán elmond denki fejrissül

HIREK

Nő a meleg. Bucurestiből jelentik: A hőmérséklet újból emelkedik. Tegnap Bucurestiben arányban 25 fok volt, Sinaiban 17, Turnu-Severinben 30.

Mandzsuriát aggasztja a Japánhoz intézett újabb orosz jegyzék. Londonból jelentik: Tokiói jelentések szerint Mandzsuriát aggasztja a Japánhoz intézett orosz jegyzék. Már hosszabb ideje figyelik, hogy az oroszok a határvidéken erődítési munkálatokat végeztek s hogy mértéktelenül megerősítették szárazföldi és légi haderőiket a Mandzsuriával szomszédos területeken.

Ma temetik Arz Arthur báró vezérére. Budapestről jelentik: Arz Arthur báró vezérére ma, csütörtökön délután 6 órakor temetik a Kerpesi temetőben disz-szerű helyre az evangélikus egyház szertartásai mellett. Ebből az alkalomból magasrangú osztrák tisztből álló küldöttség utazott Budapestre Arz báró temetésére.

Meghalt Rotschild báró özvegye. Párizsból jelentik: Nyolcvankétéves korában meghalt Párizsban Adelheid Rotschild bárónő, báró Rotschild ödön özvegye. A bárónőt június 25-én temették el nagy részvét mellett Párizsban. Nuchum Szokolov, a Cionista Világszervezet elnöke, részvétáviratot intézett James de Rotschild báróhoz, az angol parlament tagjához, aki édesanyját vesztette el. A bárónő 1853-ban Frankfurtban született és Wilhelm Karl Rotschild báró leánya volt és apja különösen szigorú vallásosságáról volt híres.

Nagy alapítási és kibocsátási láz dühög a londoni Cityben. Londonból jelentik: A Cityben dühög az alapítási és kibocsátási láz. Különösen viharos az érdeklődés a repülőgépgyárak és aranybányák papirjai iránt. A lapok közlései szerint közelebből 50 új papir kibocsátása van küszöbön.

Akinek gyakran fáj a gyomra, bélműködése renyhé, mája duzzadt, emésztése gyengült, nyelve fehéressárga, étvágya megcsappant, annak a természetes „Ferenc József” keserűvíz csakhamar szabályozza a székletét, rendezi a gyomrát, élénkíti a vérkeringését és jó közérzetet teremt. Kórházi bizonyítványok tanúsítják, hogy a Ferenc József víz biztos és kellemes hatása következtében — kiváltképp ülőfogalkozásnál — állandó használatra rendkívül alkalmas.

Rövid hírek mindenünnen. Tokiói jelentés szerint Japán vizeken két személyszállító gőzös összeütközött. A két hajó elsüllyedt, utasai közül 25 vízbe fulladt és csak 150-ét sikerült megmenteni. — Az északamerikai Dakota tagállamban itéletű volt. A villámcsapások hét személyt megöltek. Számos sebesültje is van az orkán pusztításainak. — Párizsból jelentik, hogy teljes sebességgel robogó teherautó hat utasával az Adour folyóba zuhant. Az autó utasai vízbe fulladtak.

Egyik alkalmi levelezőnk a következőket közli: Sokszor előfordul, hogy az ember a közvetlen szomszédságában levő dolgokról kevésbé veszi tudomást, mint a messzebbi dolgokról, mely utóbbiak már nem is érdekelhetik. Jómagam is így jártam, hogy meglátogattam sok külföldi fürdőt és akármennyire szegény bevallani, a tőlünk nem messzire fekvő Buzias fürdőre csak a napokban jutottam ki. Megjegyzem, már többektől hallottam Buzias dicsőit, aminek azonban nem tulajdonítottam különösebb figyelmet, míg a minap kellemesen voltam meglepve, amikor az európai nivóju fürdőtelepet meglátogattam. Évente sok vendég keresi fel az erősen szénsavas és radioaktív fürdőket, melyek szívbetegnek és női bajokban szenvedők részére valóságos jótéteményt jelentenek. Most is szép számmal vannak vendégek. Az állomástól fürdővonattal szállítja a vendégeket a telepre, ahol először is a jól ápolt park és a szépen gondozott utak tűnnek fel. A park közepén, a kaszinó előtt katonazene hangversenyeznek naponta. A szállodák a legszerényebb igényektől, mindenképpen minden tekintetben kielégítettek. A luxus-hotel hallja impozáns, a hotel előszobákkal, alkovenszerű hálószobákkal, folyóvízzel és balkonokkal van ellátva. Van itt egy csomó fürdőépület: legnagyobb a Phönix és az acélfürdő, mely utóbbit az igazgatóság igazán gyönyörűen alakított át és modernizált. Ezenkívül van itt hidegvízgyógyintézet és szép napos strand. A sportkedvelő közönség teniszezik az igazgatóság pályáin. A fiatalok pedig esténként vigan táncol a kaszinóban a jazz zenéje mellett. Ha még megemlítjük, hogy az étkezés jó és a kiszolgálás előzékeny, méltán elmondhatjuk, hogy Buziason mindenki fejrissülést találhat.

Megszűnt a londoni autobuszsztrájk. Londonból jelentik: Ma reggel az autobuszok újból a közlekedés szolgálatába állottak. A tegnapi sztrájk hatalmas zavarokat okozott.

Bombamerényletet követtek el egy varsói cionista klubhelyiség ellen. Varsóból jelentik: Néhány nappal ezelőtt ismeretlen tettesek bombamerényletet követtek el a Kadima cionista klub és a Hasachar cionista sportegyesület otthona ellen. Emanuel Werber 13 éves és Efraim Fortmann 14 éves fiúk, akik a helyiségben tartózkodtak, súlyosan megsebesültek és kórházba kellett szállítani őket. A klub berendezését súlyosan megrongálta a robbanóanyag. A tetteseket nem sikerült előkeríteni.

A lengyel zsidók hat mandátumot kapnak az új sejmben. Varsóból jelentik: A lengyel sejm véglegesen elfogadta az új választási rendszert és elvetette az ellenzéki csoportok által javasolt módosításokat. Politikai körök szerint a zsidók számára lehetővé teszik, hogy hat képviselőt hozzanak be a sejmbe. A szenátusban dr. Schorr professzor varsói fővárosi jogszertint szenátorként fogja képviselni a zsidóságot, ezenkívül legfeljebb még egy választott zsidó szenátor kap helyet.

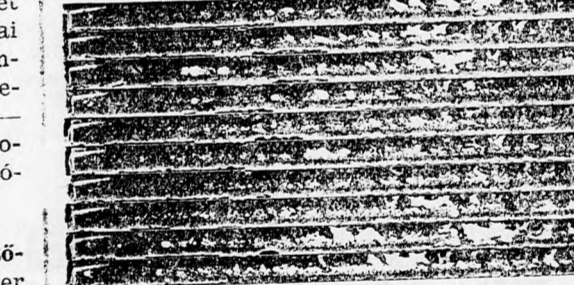
Nyolcezer sékel Jugoszláviában. Belgrádból jelentik: A napokban fejezték be a sékelakciót Jugoszláviában. A jugoszláv cionista mozgalom fellendülését mutatja, hogy ebben az országban, ahol legfeljebb százezer zsidó él, nyolcezer választották ki ebben az évben a sékelt.

Meghalt André Citroen francia autógyáros. Párizsból jelentik: André Citroen ma reggel meghalt. Ő volt az első európai autógyáros, aki az amerikai rendszereket bevezette a termelésbe. A prosperitás idején gyárai 30.000 munkást foglalkoztattak, de a folyó év elején kénytelen volt kiegyezni. Citroen gyomorbaiban halt meg.

Életfogytiglani börtönrre ítélték a görög agrárpárt elnökét. Szalonikiból jelentik: A haditörvényszék Szofianopoliszt, az agrárpárt elnökét életfogytiglani börtönrre ítélté in contumaciam a márciusi forradalomban való részvétele miatt. A pártvezér Párizsba menekült.

Országos vásár. Jibou községben (jud. Sălaj) július 10-én kirakodó, július 11-én állatvásár lesz.

A Haggibbor kirándulása a KKL javára. A Haggibbor vasárnapi gyalogkirándulását — amelyet lapunk turisztikai rovatában közlünk — a KKL javára rendezi. Vasárnap egy hétre ugyancsak a KKL javára Turdára rendez autós kirándulást a Haggibbor, amikor is a Wizo látja vendégül a kirándulókat.

Stefan Zweig: Stuart Mária. Van-e szebb a világon, mint egy aranykoronával ékesített, gyönyörű női fej? Van-e szörnyűbb jelenet, mint amikor hóhérbárd zuhantása gördíti ezt a királyi főt a fűrészpóros kosárba? Stefan Zweig ezt a királyi nőt, a letragikusabb női sorsot festi meg ebben a legújabb grandiózus regényében. Festi? Nem! Ennél többet tesz. Életre kelti. Szemlünk előtt nő nagyra, formáldzik királynővé, látjuk a szerelem virágokertjét kinyitni szívében. Izgatottan igyejük az ellentét, a vetélkedés elhatalmasodását Anglia hatalmas királynője, Erzsébet és Stuart Mária között és amint egyre mélyül a szakadék kettőjük között, szinte halljuk a tragikus vég lassu, de biztos, csoszogó közeledését. Nemcsak az író Stefan Zweiget látjuk ebben a könyvben. Történetírás is ez a regény. Minden adata hiteles. Stefan Zweignek ez a legjobb remekműve „Stuart Mária” Rózsavölgyi kiadásában, valóban elsőrangú luxuskivitelű, 21 páratlanul szép és értékes képmelléklettel, 350 lapon, nagy alakban, gyönyörű papíron és nyomással, diszes egészvászonkötésben 264.— lei minden könyvkereskedésben, kiadóhivatalunkban, vagy Lepagénál, Cluj. Kérje a Rózsavölgyi kiadvány teljes jegyzékét. fogja összeállítani.

Hat hónapi börtönrre ítélték a sikkasztó erdőbiztos. Oradeáról jelentik: Tudósítónk: Az oradeai tábla tegnap délelőtt tárgyalta Dreissig Béla, satumarei erdőbiztos sikkasztási bünterének felelősségi perét. Dreissig Béla ugy követte el a sikkasztást, hogy a különböző munkálatok során fiktív neveket véteztet fel a munkások listájába s emberei segítségével aztán inkasszálta a pénzt. Ilyen módon huszezer lejelt károsította meg Satumare városát. A satmari törvényszék első fokon hat hónapi börtönrre ítélté, de a vádlott fellebbezése folytán az oradeai tábla elé került az ügy. Itt, a tegnapi tárgyalás során jóváhagyták az ítéletet. Végso fokon a Semmitőszék dönt az ügyben.

Újabb véres uccai összeütközések Belfastban. Londomból jelentik: Belfastban egyik hazafias egyesület tagjainak felvonulásán az ellenpártiak revolverrel löttek a felvonulókra és közülük többet megsebesítettek. Az uccákon páncélautók cirkálnak, hogy újabb támadásoknak megakadályozzanak.

Weisz Lajos tagtársunk a Poale Cedekben és jóbarátunk ma, csütörtök este 8.42 órakor végleg távozik az Erebe. Elvtársaim! kérem bucsuzóra az állomáshoz 8 órára. Schwartz Ignác nyomdász.

Kereskedők, vagy iparosok házépítésre felvett kölcsöne nem esik konverzió alá. Oradeáról jelemtik: Elvi jelentőségű döntést hozott az oradeai tábla egy satumarei vonatkozású kereskedelmi perben. Sofron Constantinovicu, satmari ismert pékmester, ezelőtt két évvel egymillió lejes kölcsönt vett fel a Casa Noastra banktól s a kölcsön egy részét ki is fizette. A nagyobbik részt azonban, 639 ezer lejt, lejáratkor nem egyenlítetté ki, azzal az indoklással, hogy a kölcsön az 1934 április 7-i konverziós törvény értelmében konverzió alá esik. A bank perrel támadta meg a céget és a törvényszék, arra való hivatkozással, hogy az ügyben a konverziós törvény 69-ik paragrafusának 4-ik pontja alkalmazandó, amly kimondja, hogy kereskedelmi adósságnak nem esnek konverzió alá, helyt adott a bank keresetének és kötelezte a péket az összeg kifizetésére. A tábla, a Semmitőszék egyik döntése alapján mindenben jóváhagyta a döntést és kimondotta, hogy kereskedők vagy iparosok házépítésre felvett kölcsöne nem esik a konverziós törvény kedvezményei alá.

Halálozás. Özv. dr. Kassovics Henrikné, szül. Messinger Róza, f. évi június hó 27-én Turdán elhalálozott. Temetése június 28-án ment végbe nagy részvét mellett. Az elhunyt igazi mintaképe volt a régi nagyasszonyoknak, aki egész életét a szegények és elesettek támogatásának szentelte. Halálát kiterjedt előkelő rokonság gyászolja. Dr. Várfalvi Mór turdai ügyvéd felesége s Kassovics Endre turdai ügyvéd az elhunytban édesanyjukat gyászolja.

Egy éven belül felépítik és átadják rendeltetésének a satmari zsidó kórházat. Satmarról jelentik: Hosszu és kínos vajadás után, tegnap végleg dülőre vitték a satmari zsidó kórház felépítésének, illetve befejezésének ügyét. Néhány lelkes ember elhatározásából rövidesen újra akcióba lép a zsidókórházbizottság és megkezdte a nagyjelentőségű szociális intézmény lábraállítását. A mult hibáit nagyjából likvidálták és most újult erővel felrúllt ambícióval egy rövid éven belül át akarják adni a milliókkal felépített kórházat nemes rendeltetésének. A zsidókórházegyesület tegnapi közgyűlésén három évre megválasztott választmányának minden egyes tagja át van hatva annak a szükségességétől, hogy a kórházat fel kell építeni és minél hamarabb át kell adni rendeltetésének. A kórházegyesület új választmányába a következőket választották meg: Princz Armin, Grosz Dávid, Grünberger Dávid, dr. Jeremiás Jenő, dr. Tischler Samu, Freund Chaim, dr. Fekete Samu, ifj. Reiter Mór, dr. Borgida József, Fischer Hermann, Frankl Mihály, Spiegel Dávid, Schwartz Sándor, Weisz Elemér, Hasenfeld Zsigmond, Weisz Kálmán, Rooz Gyula, Fried Dezső, Rooz Samu, dr. Hunvald Izidor, Kertész Antal, dr. Guttman Béla, Spitz Béla, Freund József, Lebovics Lipót, Schönberger Henrik, Lefkovits Leopold, Cs. Májor Sándor, Guth Lajos, Rosenbergs Sámuel, Princz József, dr. Farkas Jenő, Friedmann Árpád, Wertheimer Sándor, Gál Jenő, Princz Dezső, Weisz Jenő, Steiner József, Klein Alfréd, dr. Fischer József. Az új választmány fogja tagjai sorából kijelölni a kilenc tagu vezető bizottságot, amely a további tennivalókat és munkaprogrammot fogja összeállítani.

Reumát szerzett

A térdekben kezdődött, azután átterjedt a karokra, nyakra és a hátra

A Kruschen-só hatása csodálattal töltötte el

A reumát az jellemzi, hogy — akár csak az öregség — észrevétlenül lepi meg, nő, míg egy szép napon a húgysav ellenséges karmaiiban találja magát. Ez történt e nővel is: „Először tíz évvel ezelőtt szenvedtem reumában — írja. Baltérdemben és izületemben kezdődött, amely megdagadt és metsző, hirtelen fájdalom gyakran sántításra és jajgatásra késztetett. Azután jobbkaromban jelentkezett és álmatlan éjszakákat okozott. Állandóan nőtt hevességben, gyakran hirtelen a nyakamban jelentkezett, majd a vállakban és a hátban, a rohamok pedig rendszeresen 3-4 napig tartottak. A reuma mind általánosabb lett és nem tudtam karjaimat felemelni vagy a hátamon összekulcsolni, anélkül, hogy ne okozott volna e mozdulat nagy fájdalmakat. Vettem egy üveg Kruschen-sót, bevettem azt és az eredmény meglepő volt. A fájdalmak elmúltak, az energia visszatért és most nagy fürgeséggel dolgozok és járdelek. Már azt hittem, hogy a reuma miatt nyomorék leszek és időnek előtte megöregszem; de ez nem történt meg, mert most igen fürgé és életerős vagyok és elég erős ahhoz, hogy egy háztartásomat, mint egyéb tevékenységemet állítsam, amit mind kétszertelenül a Kruschen-só csodálatos hatásának köszönhetek”. — E. M. G.

A Kruschen-sót több mint 120 országban árulják és most már Romániában is minden gyógyszerárban és drogériában üvegenként 95 lejért kapható.

Michail Solochow: A csendes Don

Michail Solochow kozak családból származik. A Pugacevok, Sztenka Rázinok fajtájából. Tízennégy éves korában résztvesz a világháborúban, majd országa belső harcaiban. „A csendes Don” c. világhírű regényében a dél égi színeivel festi a kozákok patriarchalis életét, Grigorij és Akszinja perzselő szerelemét — majd minden alakjával belelovagol a háborúba. Forr, vajudik az idő, érik a történelem. „A csendes Don” második részében új szereplők lépnek előtérbe: az egykori sorsok alamerőinek, tömegek veszik át a helyüket, hogy azután közülök is kinődjön a két főhős: Eumcsuk és Anna. „A csendes Don” az első nagy regény Oroszország átalakulásáról. Eredeti kiadása 1 millió 200 ezer példányban fogyott el. Azóta a világ minden kulturyelvére lefordították. Az Epecha könyvkiadónak második könyve. 308 lapon, diszes vászonkötésben 129.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagénál, Cluj.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma két szenzációs sláger egy 15 vagy 20 lejes helyéért: I. Ciulita. Izgalmas, különleges film, mely bemutatja a világhírű bikiavadalokat is. Fősz: Georg Raft, Adolphe Menjou. Erdélyi premier. II. Amok. Stefan Zweig műve után. Fősz: Marcelle Chantal, Inkisioff, Ioan Ionel. Előadások kezdete: Ciulita: 3, 6, 9 óra. Amok: 1/5, 1/8, 1/11 óra.

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Kedden, szerdán: A szerelem korbácsa. Főszerepben Charles Laughton Csütörtök-től: Dr. Mabuse végrendelete. Izgalmas bűnügyi történet, tele szenzációs kalandokkal. Főszerepben: Beregi Oszkár, Gustav Diessel és Camilla Spira. Jön: MAMBA!

SZINKRÓ MOZGÓ MŰSORA:

(A leghűvösebb nyári mozgó) Szerda, csütörtök, péntek: Zola örökbecsű regénye: NANA. Főszereplők: Anna Sten, Lionel Atwill. Előtte: Pompás kiegészítő műsor. Helyárak: 10 és 17 lej.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Két filmsoda: I. Egy szép asszony regénye. A szenvedélyes szerelem filmje. Lil Dagher, H. Reimann. II. Az éjszaka lovagjai. Harry Frank-kal. Helyárak: 7 és 10 lej. Előadások kezdete: 3, 6, 9 óra.

A legújóbbi huzáson is a millios nyereményeket a BANCA ILIESCU S. A. CLUJ

szerencsés vevői nyerték! Rendelje meg még ma szerencsesorsjegyet!

Diszkrét kiszolgálás! Felvilágosítás, prospektus díjtalan!!

